

Plantesygdomme i Danmark 1944.
Aarsoversigt,
samlet ved Statens plantepatologiske Forsøg.

Plant Diseases and Pests in Denmark 1944.

Indhold.	Side
1. Statens plantepatologiske Forsøg. Personale og Arbejde i 1944	1
2. Spredning af Oplysninger gennem Dagblade og Radio, <i>Hans R. Hansen</i>	3
3. Materialets Oprindelse.....	6
4. Oversigt over Angreb i 1944.....	8
5. Vejrforholdene, <i>Lars Hammarlund</i>	23
6. Sygdomme af særlig Interesse, <i>Hans R. Hansen</i> , og <i>Anna Weber</i>	27
7. Skadedyr af særlig Interesse, <i>Prosper Bovien</i>	44
8. Fortegnelse over nye Angreb, <i>Prosper Bovien</i> og <i>Anna Weber</i>	67
9. Manganrationeringen 1944, <i>Ernst Gram</i>	68
English Summary.....	71

**1. Statens plantepatologiske Forsøg. Personale og Arbejde
i 1944.**

Forstander og Bestyrer af den botaniske Afdeling: cand. mag. *Ernst Gram*.

Assistent: Havebrugskand. *Gudrun Johansen*.

Laborantelev: Frk. *Lisbet Bjørndal*.

Bestyrer af den zoologiske Afdeling: Dr. phil. *Prosper Bovien*.

Assistent: mag. scient. *Niels Bolwig*.

Bestyrer af Oplysningsafdelingen: Landbrugskand. *Chr. Stapel*.

Assisterer: Havebrugskand. *Anna Weber*, Landbrugskand. *Hans R. Hansen*, Havebrugskand. *H. Ingvard Petersen* og Mag. agro. *Lars Hammarlund*.

Laboranter: Frk. *Tove Marcussen* og Frk. *Kirsten Wiedemann*.

Inspektør ved Kemikaliekontrollen: cand. pharm. *J. L. Schnicker*.

Assistent: cand. pharm. *S. Vestergaard Sørensen*.

Assistent ved Forsøgsarbejdet: *H. Øhlens*.

Kontorassistent: Frk. *Anne-Lise Hastrup*.

De i Arbejdsplanen for 1944—45 opførte Forsøg er i det væsentlige gennemført; der er tillige anlagt Forsøg og foretaget Undersøgelser i Samarbejde med Foreningerne o. a. Arbejdet med Undersøgelse af indsendte Planter har været noget større end Aaret før; der er besvaret 5076 Forespørgsler mod 4647 i 1943.

Af de maanedlige »Oversigter over Plantesygdomme« er udsendt Nr. 267—273. Antallet af Medarbejdere herved har været 176; foruden til disse er Oversigterne sendt til en Række Blade, Institutioner, Skoler m. fl.

Af andre Publikationer er udsendt »Plantesygdomme i Danmark 1943«, samt Meddelelserne Nr. 352, 355, 363, 364 og reviderede Oplag af Nr. 122, 150, 189, 250, 313 og 315. Tillige er der offentliggjort følgende Afhandlinger og Artikler, hvoraf der foreligger Særtryk: *Prosper Bovien*: Aktuelle Angreb af Skadedyr i Roemarkerne. *Prosper Bovien* og *Niels Bolwig*: Æblevikleren. 379. Beretning: *Ernst Gram*: Klornitrobenzol-Forbindelser som Middel mod Kaalbrok, Kartoffelskurv, Kløver-Bægersvamp og »Brune Rødder« paa Tomat. *Ole Hammer*: Frugttræsprøjtninger og Giftfaren for Bierne. *Chr. Stapel*: Sygdomme og Skadedyr i Roemarkerne. *Chr. Stapel*: Kontrol med den erhvervsmæssige Afsvampning. 376. Beretning: *Chr. Stapel* og *H. Ingv. Petersen*: Afprøvning af kemiske Bekæmpelsesmidler mod Plantesygdomme og Skadedyr. I. *J. L. Schnicker*: Kemikaliekontrollen 1943. Endvidere er udsendt Fortegnelse over Specialpræparater til Bekæmpelse af Plantesygdomme og Skadedyr anerkendte af Statens Forsøgsvirksomhed. Gyldig for Aaret 1944. Disse Publikationer er for største Delen sendt til de 176 Medarbejdere, ca. 200 indenlandske Personer, Institutioner og Blade, ligesom de er tilbudt nogle udenlandske Bytteforbindelser. Endelig er Maanedsoversigter og Meddelelser sendt til 69 Abonnenter. Desuden er der skrevet adskillige andre Artikler i Fagbladene.

Der er udlånt Billedmateriale til 35 Landbrugs- og 12 Havebrugsudstillinger, ialt 47 Udstillinger, endvidere har nogle Landbrugs- og Havebrugsskoler og Kursus lånt Billeder og Tavler, og endelig har 1 Hold Landbrugstysbilleder og 14 Hold Havebrugstysbilleder været udlånt til Foredrag og Undervisning.

Giftkursus (for Gartnere, der søger Sundhedsstyrelsens Tilrådelse til Blaasyrebehandling, og for Erhvervsdrivende, der søger Lempelser ved Køb af Gifte), afholdtes 1 Gang i Køben-

havn, 1 Gang i Slagelse, 1 Gang i Nakskov, 1 Gang i Odense og 1 Gang i Horsens med tilsammen 277 Deltagere. Tjenestemændene har endvidere medvirket ved forskellige Kursus og holdt Foredrag ved Foreningernes Møder, hvorved der ialt er ydet 68 Foredrag.

Marken og Laboratoriet har været besøgt af flere Selskaber og Gæster.

Fremavlen og Indsamlingen af sygt Udsæds- og Lægge-materiale af Korn og Kartofler, til Raadighed for Forsøg og Uddeling til Forevisningsmarker, er fortsat. Tjenesterejserne til Møder og i Anledning af Forsøg og Undersøgelser ude omkring i Landet har paa Grund af Rejseforholdene været færre end under normale Forhold.

Antallet af afsendte Breve er ca. 7700; endvidere er der udsendt ca. 8600 Tryksager og andre Forsendelser.

2. Spredning af Oplysninger gennem Dagblade og Radio.

Ved Hans R. Hansen.

Gennem Ritzau's Bureau blev til Dagbladene sendt følgende korte Meddelelser: 2. Maj: Sprøjtning af Frugttræer, 12. Juli: Kartoffelskimmel (1. Varsel) og 14. August: Kartoffelskimmel (2. Varsel) samt 6. September: Indkøb af Læggekartofler.

Meddelelserne har bare opnaaet en lille Udbredelse, forsaavidt denne kan skønnes efter modtagne Udclip. Udclipstallet, som er Udclippet gange Dagbladets Oplag i 1000, blev paa ialt ca. 5,5 Millioner, hvilket er lidt over Halvdelen mod 1943. Størst Udbredelse naaede Meddelelserne om Kartoffelskimmel med ialt ca. 1.2 Mill., medens de to andre Meddelelser kun har smaa Udclipstal, der falder paa ca. 0.2 og ca. 0.3 Mill.; Tallet for Maanedsoversigter var forholdsvis stort nemlig ca. 1 Mill.

Gennem Statsradiofonien sendtes følgende korte Meddelelser paa 5 Minutters Taletid: 27. Februar: Afsvampning af Sædekornet, 5. Marts: Vinter- og Foraarssprøjtning af Frugthaven samt 26. Marts, 23. April, 30. April og 7. Maj: Raad fra Plantepatologerne.

Amt	Befolkning i 1000			Udklipstallet i 1000											
	By	Land	Dagbladets Oplag i 1000	Jan.		Febr.	Marts		April	Maj			Juni		
				Fluebekaemp.	Forskelligt	Forskelligt	Sprøjtning	Forskelligt	Forskelligt	Mangansulfat	Pæregalmbyg	Sprøjtning	Stankelben	Forskelligt	Sprøjtning
København . .	771		468				35	274	162	59	197			59	
Københavns . .	20	138	28	10							15			6	1
Frederiksborg	28	87	28	5							19				17
Holbæk	23	99	37	9	8						8		25	8	
Sorø	36	78	27			11				6	20		14	12	
Præstø	23	95	28							7	10				14
Sjæll.u.Kbhvn	130	497	148	24	8	11				13	72		39	20	32
Bornholm . . .	20	26	15	5							10			10	5
Maribo	42	92	39	6	4	13				2	30	5	6		5
Svendborg . . .	36	108	29	5							5	3		2	4
Odense	75	129	64	17						8	24			4	8
Fyn	111	237	93	22						8	29	3		6	12
Vejle	64	104	66	18	3					15	25			19	5
Aarhus	126	135	115						2	23	57		18	46	32
Randers	42	109	28	4			1		1	4		8		15	14
Østjylland . . .	232	348	209	22	3			1	3	42	82	8	18	80	19
Aalborg	56	131	51				11				28			11	
Hjørring	33	117	18	16		16					16			16	
Thisted	16	68	24						3	3	5			10	6
Nordjylland . .	105	316	93	16		16	11		3	3	49			37	6
Viborg	26	120	16					2		7	11			14	
Ringkøbing . .	35	121	29	9					2	6	16	7		20	9
Ribe	40	103	27	5					32		19			26	5
Vestjylland . .	101	344	72	14				2	34	13	46	7	60	14	5
Sønderjylland	37	102	11	11							1		21	10	
Ialt	1549	1962	1148	120	15	40	46	277	202	140	516	23	144	236	84

Udklipstallet i 1000

Juli			August			Sept.		Okt.	Nov.	Dec.	Ialt	Maanedsoversigter								
Kartofelskim.	Sprejning	Forskelligt	Kartofelskim.	Blodlus	Forskelligt	Læggekartofler	Forskelligt	Forskelligt	Forskelligt	Forskelligt		Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Ialt	
168	79	13	149	79	114	79		155	42		1664		35			1				36
8		6	51		7	27			11		148				1			1	2	
17			24		10	23					120				5			5	10	
29	5		33	9			8				168	9	12		14	7			42	
11			21	6		6					121	6	1	6	7			10	30	
16			21		7		3				81	2		2			2	2	8	
81	5	6	150	15	24	56	11		11		638	17	13	8	27	7	2	18	92	
			10	5		5		5			55	5	10				5	5	25	
27		9	13	6	2				11	6	161		2			8	18	8	36	
7		10	16	5	3	15			22		87		10	10		13	9	9	51	
12			27			9					155		2		30	44		4	80	
19		10	43	5	3	24			22		242		12	10		43	53	13	131	
55		24	20	3	36			16			268	12	11	7				15	45	
148	4		40	15	2	52		9			448	30	22	9	10	33	9	50	244	
32			24	8	14						135	10	24	4	14	6		2	60	
235	4	24	84	15	13	102		9	16		851	52	57	20	24	39	9	67	349	
32		47	30		11		23				193		11	11				19	41	
	16	48	17			16					178	16	17	16		32			81	
12		3	3		9	1					55		12		6	12		12	42	
44	16	98	50		20	17	23				426	16	40	27	6	44		31	164	
16	4		21		2	9					93	2	2		4	6	2	2	18	
36			29		5	16					160		18	2	10	12		4	46	
19	5		19		19						165		19						19	
71	9		69		26	25					418	2	39	2	14	18	2	6	83	
1			1		1	1					47	1	11	1	1	21			35	
646	113	160	569	125	203	309	34	169	102	6	4502	93	219	68	72	181	89	148	951	

3. Materialets Oprindelse.

I 1944 udsendtes Nr. 266—273 af de maanedlige Oversigter over Plantesygdomme, hvortil der henvises vedrørende Lokalteter o. lign. Enkeltheder.

Den foreliggende Oversigt er affattet paa Grundlag af, dels de maanedlige Indberetninger, som en Række Medarbejdere velvilligst har sendt os, dels de indkomne Forespørgsler og dels vore egne Iagttagelser.

For alle eller de fleste af Sommerhalvaarets Maaneder er Indberetninger modtaget fra følgende: Konsulent *A. P. Aidt*, Viborg; Gartner *Aton Th. Andersen*, Vejro; Konsulent *A. Ammitzbøll*, Skjern; Forstander *H. Bagge*, Aarslev Forsøgsstation; Konsulent *Karl Bank*, Ulfborg; Konsulent *Erik Boesen*, Rødding; Konsulent *Aa. Buchreitz*, Ribe; Konsulent *Chr. Christensen*, Aakirkeby; Forstander *Edv. Christiansen*, Spangsbjerg Forsøgsstation, Eshjerg; Konsulent *F. K. Damgaard*, Faarevejle; Konsulent *G. Danø*, Struer; Konsulent *Andr. Diederich*, Aarhus; Konsulent *Arne Diemer*, Skærbæk; Konsulent *P. M. Dreisler*, Ebberup; Konsulent *N. A. Drewsen*, Løgumkloster; Konsulent *M. E. Elting*, Næstved; Handelsgartner *N. Flensted-Andersen*, Fuglebjerg; Konsulent *F. C. Frandsen*, Thisted; Konsulent *Niels Gram*, Aabyhøj; Konsulent *Chr. Greve*, Ulbølle; Konsulent *M. Greve*, Roskilde; Konsulent *P. Grøntved*, Næstved; Konsulent *H. Mose Hansen*, Odense; Konsulent *Mogens Hansen*, Toftlund; Konsulent *N. Engvang Hansen*, Allingaabro; Raadgiver *R. Hansen*, Svendborg; Konsulent *Kr. Hougaard*, Hurup; Handelsgartner *K. M. Hove*, Sandvad, Jellinge; Konsulent *H. Iversen*, Haarby; Konsulent *K. Iversen*, Klippinge; Landbrugskand. *Børge Jacobsen*, Onsild; Konsulent *J. J. Jacobsen*, Grindsted; Konsulent *O. Kirk Jacobsen*, V. Hjermitslev; Konsulent *Ejner Jensen*, Sorø; Konsulent *Engelhart Jensen*, Erslev; Konsulent *Georg Jensen*, Sdr. Ørslev; Konsulent *Har. Jensen*, Maarsø; Konsulent *H. E. Jensen*, Hillerød; Konsulent *Jørg. Jensen*, Gørlev; Konsulent *N. P. Jensen*, Vonge; Konsulent *Rud. Jensen*, Støvring; Konsulent *Johs. Johansen*, St. Heddinge; Konsulent *A. Juel-Nielsen*, Rønne; Konsulent *Kr. Jørgensen*, Hadsund; Konsulent *Stanley Jørgensen*, Høng; Konsulent *A. Klougart*, Anker-Heegaardsgade, København V.; Konsulent *A. Dam Kofoed*, Ladelund, Brørup; Konsulent *Kr. Høgsberg Kristensen*, Hammershøj; Konsulent *Th. Kristensen*, Skals; Konsulent *K. V. Kristoffersen*, Vejle; Konsulent *Hans Larsen*, Svendborg; Konsulent *N. F. J. Larsen*, Jerslev; Konsulent *O. Møller Larsen*, Sorø; Konsulent *H. Konnerup Madsen*, Ørum Sønderlyng; Konsulent, Frk. *G. Mayntzhusen*, Roskilde; Konsulent *Bent Munch*, Haslev; Lærer *J. C. Myrhøj*, Skive; Konsulent *Niels Mølgaard*, Lemvig; Forsøgsleder *Paul Neergaard*, I. E. Ohlsens Enke, København K.; Konsulent *Aksel Nielsen*, Horsens; Konsulent *Ejnar M. Nielsen*, Grindsted; Konsulent *Fr. Nielsen*, Haderslev; Konsulent *Henrik Nielsen*, Holbæk; Konsulent *H. Baltzer Nielsen*, Sindal; Konsulent *K. M. Nielsen*, Roskilde; Assistent *Viggo Nielsen*, Højer; Konsulent *C. A. Nørholm*, Gedved pr. Horsens; Konsulent *S. Nørlund*, Aulum; Konsulent *Chr. Oksen*, Aars; Konsulent *S. Nygaard Olesen*, Svendborg; Konsulent *M. Olsen*, Pjedsted; Konsulent *P. O. Overgaard*, Holstebro, Raadgiver *A. Pallesen*, Hjøllund; Konsulent *A. Pedersen*, Varde; Konsulent *C. Nørgaard*

Pedersen, Rønde; Konsulent J. M. Pedersen, Aabyhøj; Konsulent P. Pedersen, Vejle; Konsulent Magnus Poulsen, Lunde J.; Konsulent A. K. Rasmussen, Skrøbelev; Landbrugslærer Har. Rasmussen, Næsgaard; Konsulent S. A. Rasmussen, Mariager; Gartner A. Sauer, Slagelse; Konsulent Johs. Siggaard, Ribe; Konsulent A. Skarregaard, Ringkøbing; Statens Forsøgsstation, Studsgaard; Statens Forsøgsstation, Virumgaard, Lyngby; Konsulent Ejvind Staunskjær, Kolind; Konsulent N. Svaneborg, Vust; Assistent Sv. Svendsen, Tylstrup Forsøgsstation; Konsulent J. Kr. Svenstrup, Thisted; Forstander Hakon Sørensen, Hornum Forsøgsstation; Konsulent M. Sørensen, Esbjerg; Konsulent V. Sørensen, Randers; Konsulent P. Trosborg, Brande; Klostergartner H. Wedege, Haslev; Assistent J. Wested, Tystofte Forsøgsstation, Skælskør; Forstander Erland Vestergaard, Abed Forsøgsstation, Søllested; Konsulent P. Riis Vestergaard, Tranehjerg, Samsø; Konsulent Fru M. Surlykke Wistoft, Mulsmark, Padborg; Konsulent H. Wraae-Jensen, Skælskør; Konsulent Fru Agnes Værløse, Flakkebjerg; Konsulent P. Ørndrup, Skive.

Fra nedennævnte er Indberetninger modtagne i mindre Antal: Assistent *H. Agergaard*, Askov Forsøgsstation, Vejen; Konsulent *J. Chr. Andersen-Lyngvad*, Aalborg; Konsulent *M. Arentoft*, Pjedsted; Konsulent *Kr. Bertelsen*, Aarup; Konsulent *C. M. Bundgaard*, Ringsted; Konsulent *A. Bødker*, Aalborg; Konsulent *Ejv. Bøgh*, Nykøbing F.; Forstander *N. Dullum*, Blangstedgaard Forsøgsstation, Odense; Konsulent *J. Winther Eriksen*, Stege; Konsulent *J. A. Foged*, Hammerum; Konsulent *Georg Foldager*, Frederikshavn; Konsulent *Henry Frederiksen*, Hadsten; Konsulent *Aa. Gylling*, Aarhus; Konsulent *H. H. Holme Hansen*, Saksøbing; Konsulent *Arne Hansen*, Odense; Konsulent *Jac. Hansen*, Odense; Konsulent *Lars Hansen*, Aagaard; Forstander *Fr. Heick*, Jyndeved Forsøgsstation; Konsulent *Ph. Helt*, Spjellerup, Karise; Konsulent *Har. Jensen*, Ask, Malling; Konsulent *J. Jeppesen Jensen*, Odense; Konsulent *Kr. Jensen*, Stoholm; Konsulent *Sv. R. Jensen*, Haslev; Konsulent *N. P. Johansen*, Bjerringbro; Konsulent *Ejnar Jægum*, Ejby; Konsulent *A. Jørgensen*, Korkendrup; Konsulent *Erland Jørgensen*, Odense; Konsulent *J. Klarup-Hansen*, Nykøbing F.; Konsulent *J. Kortegaard*, Odense; Konsulent *S. A. Ladefoged*, Aars; Konsulent *A. Larsen-Ledet*, Grenaa; Konsulent *Jørgen Larsen-Ledet*, Dybvad; Konsulent *R. Laursen*, Odense; Konsulent *H. Møller*, Svendborg; Konsulent *Frk. Bodil Friis Nielsen*, Aarhus; Landbrugskand. *Hj. Møller Nielsen*, Skanderborg; Konsulent *Laurits Nielsen*, Brønshøj; Assistent *Sv. Worm Nielsen*, Odder; Konsulent *Georg Nissen*, Bylderup-Bov; Konsulent *Math. Nissen*, Graasten; Direktør *Johs. Nyholm*, Auning; Landbrugskand. *O. J. Olesen*, Rødby; Konsulent *F. Bek Pedersen*, Hobro; Konsulent *Laur. Pedersen*, Vig; Konsulent *Alfred Rasmussen*, Brønshøj; Assistent *H. Rasmussen*, D. L. F., Roskilde; Konsulent *H. J. Rasmussen*, Tapperneje; Konsulent *P. Rasmussen*, Aabenraa; Konsulent *Rs. E. Rasmussen*, Maribo; Konsulent *Jak. Rindom*, Ærøskøbing; Konsulent *O. Ruby*, Kolding; Konsulent *J. Espersen Sørensen*, Viborg; Konsulent *J. Vang*, Eiby.

Vi bringer alle, der har bidraget til Oversigterne, vor bedste Tak for det righoldige Materiale, de har stillet til vor Raadighed.

De indkomne Forespørgsler fordeler sig saaledes:

	Fysi-	Bakterier		Uopklarede		Ialt
	ogene	og		Spørgsmaal		
	Forhold	Vira	Svampe	Dyr	m. m.	
Korn og Græsser.....	82	—	53	95	46	276
Bælgplanter.....	15	2	36	60	14	127
Bederøer.....	11	4	20	23	4	62
Korsblomstrede.....	16	—	23	61	8	108
Kartofler.....	28	15	97	41	10	191
Industriplanter.....	12	7	4	25	4	52
Frugttæer og Frugtbuſke.	410	8	506	608	133	1665
Køkkenurter.....	87	31	133	111	43	405
Pryd- og Hegnsplanter....	237	6	168	280	108	799
I alt om Angreb ...	898	73	1040	1304	370	3685
Sprøjter, Sprøjtevædske og Pudring.....						685
Afsvampning.....						21
Sorts- og Artsbestemmelse, Opbevaring, Gødskning, Rygning m. m. ...						285
Forskelligt, herunder Ukrudt.....						235
Anmodninger om Vejledninger.....						165
Samlet Antal Forespørgsler.....						5076

4. Oversigt over Angreb i 1944.

Tallene længst til højre angiver Antallet af de direkte modtagne Forespørgsler. Hvor der kun har været 1—2 Forespørgsler, er de dog ofte opført under »Andre Spørgsmaal«. Det maa bemærkes, at en Forespørgsel om en Sygdom eller et Skadedyr ikke altid behøver at være ensbetydende med, at der er konstateret et Angreb; det kan f. Eks. være en Forespørgsel, inden Angrebet har indfundet sig, om hvordan det kan forebygges, om der er Grund til at frygte, at det vil komme under de og de Forhold, eller Forespørgslen kan være blevet besvaret med, at Planterne ikke har lidt af det formodede Angreb.

Kursiverede Tal henviser til Sidetal i Maanedsoversigterne fra 267. April til 273. Oktober 1944.

Byg.	Korn.	
Kulde		2
Kaliummangel		9
Fosforsyremangel	S: 13 se Side 27	2

Næringsmangel			4
Lyspletsyge		S: 12 & 23	4
Lavt Reaktionstal			5
Visne Bladspidser- brune Bladpletter			3
Stribesyge	<i>Helminthosporium gramineum</i>	se Side 28	2
Bladpletsyge	<i>Helminthosporium teres</i>		3
Alm. Meldrøjersvamp	<i>Claviceps purpurea</i>	S: 43, 61 & 73	2
Goldfodsyge	<i>Ophiobolus graminis</i>	se Side 36	3
Knækkefodsyge	<i>Cercospora herpo- trichoides</i>	se Side 29	6
Aal	<i>Heterodera Schachtii</i>	se Side 44	3
Tusindben	<i>Julidae</i>	se Side 60	3
Oldenborrelarver	<i>Melolontha spp.</i>	se Side 60	
Smælderlarver	<i>Agriotes spp.</i>	se Side 63	3
Jordoppelarver	<i>Crepidodera ferruginea</i>	se Side 45	
Alliker	<i>Corvus monedula</i>	se Side 66	
Haarmyglarver	<i>Bibionidae</i>	se Side 65	
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Andre Spørgsmaal			22
Havre.			
Kulde			2
Haglskade		S: 43 & 62	4
Hvidaks			4
Lyspletsyge		S: 12 & 23	4
Fodsyge			3
Havreaal	<i>Heterodera Schachtii</i>	se Side 44	34
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Fritflue	<i>Oscinis frit</i>	se Side 45	
Andre Spørgsmaal			27
Hvede.			
Næringsmangel			3
Lyspletsyge		S: 1 & 12	8
Goldfodsyge	<i>Ophiobolus graminis</i>	se Side 36	3
Knækkefodsyge	<i>Cercospora herpotri- choides</i>	se Side 29	9
Fritflue	<i>Oscinis frit</i>	se Side 45	
Snegle	<i>Agriolimax agrestis</i>	se Side 65	
Markmus	<i>Arvicola arvensis</i>	se Side 66	
Andre Spørgsmaal			19
Rug.			
Lyspletsyge		S: 1 & 12	3
Fodsyge	<i>Ascochyta graminicola</i>	se Side 29	2
			3

Fodsyge	<i>Leptosphaeria herpotri-</i> <i>choides</i>	se Side 36	1
Ørentvist	<i>Forficula auricularia</i>	se Side 60	4
Smælderlarver	<i>Agriotes spp.</i>	se Side 63	
Gaasebillelarver	<i>Phyllopertha horticola</i>	se Side 62	4
Hvidaksuglens Larve	<i>Hadena secalis</i>	se Side 45	
Snegle	<i>Agriolimax agrestis</i>	se Side 65	
Markmus	<i>Arvicola arvensis</i>	se Side 66	
Andre Spørgsmaal			22

Korn, uden Angivelse af Art.

Oldenborrelarver	<i>Melolontha spp.</i>	se Side 60	
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	5
Haarmyglarver	<i>Dilophus vulgaris</i>	se Side 65	
Spurve	<i>Passer domesticus</i>	se Side 66	
Andre Spørgsmaal			8

Fodergræs og Frøgræs.

Tørke			2
Gaasebille	<i>Phyllopertha horticola</i>	se Side 62	3
Jordloppelarver	<i>Chaetocnema aridula</i>	se Side 45	
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Markmus	<i>Arvicola arvensis</i>	se Side 66	
Andre Spørgsmaal			22

Bælgplanter.

Bønne			
Bønnesyge	<i>Glomerella Lindemuthiana</i>		3
Andre Spørgsmaal			5

Kløver.

Bægersvamp	<i>Sclerotinia trifoliorum</i>	S: 2, 14, 62, 74 & 81	2
	<i>Stemphylium sarciniforme</i>	se Side 38	3
Kløveraal	<i>Tylenchus dipsaci</i>	se Side 46	17
Ørentviste	<i>Forficula auricularia</i>	se Side 60	
Bladrandbiller	<i>Sitona lineata</i>	se Side 46	
Kløversnudebiller	<i>Apion spp.</i>	se Side 46	6
Snegle	<i>Agriolimax agrestis</i>	se Side 65	
Markmus	<i>Arvicola arvensis</i>	se Side 66	
Andre Spørgsmaal			17

Lucerne.

Frost og Kulde		se Side 37	6
Skivesvamp	<i>Pseudopeziza medicaginis</i>	S: 25, 44 & 62	4

Kransskimmel	<i>Verticillium albo-atrum</i>	se Side 38	4
Stængelsvamp	<i>Ascochyta medicaginis</i>	S: 25, 44, 62 & 81	2
Lucerneaal	<i>Tylenchus dipsaci</i>	se Side 46	14
Lucernegraver	<i>Phytonomus variabilis</i>	se Side 47	
Lucerneblad-Galmyg	<i>Jaapiella medicaginis</i>	se Side 47	
Snegle	<i>Agriolimax agrestis</i>	se Side 65	
Markmus	<i>Arvicola agrestis</i>	se Side 26	
Andre Spørgsmaal			14

Lupin.

Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Andre Spørgsmaal			5

Stenkløver.

Bægersvamp	<i>Sclerotinia sp.</i>	se Side 37	6
------------	------------------------	------------	---

Ært.

Mosaiksyge			2
Rodbrand	<i>Phoma sp.</i>		3
Ærtesyge	<i>Ascochyta pisi</i>		3
Ærtethrips	<i>Physopus robusta</i>		4
Bladrandbiller	<i>Sitona lineata</i>	se Side 46	4
Andre Spørgsmaal			3

Andre Bælgplanter.

Forsk. Spørgsmaal			2
-------------------	--	--	---

Runkelroer, Sukkerroer o. a. Beder.

Lynskade		S: 45	3
Tørforraadnelse, Bor-			
mangel		S: 4, 15, 62, 74 & 81	4
Lyspletsyge		S: 25 & 45	2
Bede-Mosaiksyge		S: 25	2
Virus-Gulsot		S: 45, 63, 74, & 81	2
Rodbrand	<i>Phoma sp.</i>	S: 15 & 44	18
Bedeskimmel	<i>Peronospora Schachtii</i>	S: 25 & 45	4
Tusindben	<i>Julidae</i>	se Side 60	
Bedelus	<i>Aphis fabae</i>	se Side 47	4
Oldenborrelarver	<i>Melolontha spp.</i>	se Side 60	
Gaasebiller	<i>Phyllopertha horticola</i>	se Side 62	
Aadselbiller	<i>Blitophaga opaca</i>	se Side 48	
Runkelroebiller	<i>Atomaria linearis</i>	se Side 48	
Smældelarver	<i>Agriotes spp.</i>	se Side 63	
Skjoldbiller	<i>Cassida nebulosa</i>	se Side 48	
Knoporme	<i>Agrotis spp.</i>		3

Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Bedeflue	<i>Pegomyia hyoseyami</i>	se Side 49	5
Andre Spørgsmaal			19

Kaal, Kaalroer og andre Korsblomstrede.

Kaal.			
Kulde		S: 15	3
Kaalskimmel	<i>Peronospora brassicae</i>	S: 15	3
Skulpesvamp	<i>Alternaria circinans</i> & <i>brassicae</i>	S: 45 & 63	3
Kaalbrok	<i>Plasmiodiophora</i> <i>brassicae</i>		3
Kaallus	<i>Brevicoryne brassicae</i>	se Side 50	
Jordlopper	<i>Phyllotreta</i> spp.	se Side 51	
Kaalbladhveps	<i>Athalia spinarum</i>	se Side 51	
Kaalorme	<i>Pteris</i> spp.	se Side 51	10
Knoporme	<i>Agrotis</i> spp.	se Side 62	
Krusesyge-Galmyg	<i>Contarinia nasturtii</i>	se Side 52	5
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Kaalflue	<i>Chortophila</i> spp.		9
Snegle	<i>Agriolimax agrestis</i>	se Side 65	
Andre Spørgsmaal			24
Kaalroe.			
Rodbrand	<i>Phoma</i> sp.	S: 15 & 26	3
Kaaltrips	<i>Thrips angusticeps</i>	se Side 50	
Kaallus	<i>Brevicoryne brassicae</i>	se Side 50	
Jordlopper	<i>Phyllotreta</i> spp.	se Side 51	
Oldenborrelarver	<i>Melolontha</i> spp.	se Side 60	
Glimmerbøsse	<i>Meligethes aeneus</i>	se Side 51	3
Roegnaveren	<i>Cneorrhinus plagiatu</i> s	eet Angreb	
Kaalbladhveps	<i>Athalia spinarum</i>	se Side 51	
Knoporme	<i>Agrotis</i> spp.	se Side 62	
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Krusesyge-Galmyg	<i>Contarinia nasturtii</i>	se Side 52	3
Kaalflue	<i>Chortophila</i> spp.	se Side 52	
Snegle	<i>Agriolimax agrestis</i>	se Side 65	
Andre Spørgsmaal			22
Sennep.			
Lyspletsyge		S: 26	2
Smælderlarver	<i>Agriotes</i> spp.	se Side 63	
Andre Spørgsmaal			8
Kartofler.			
Frost og Kulde		S: 4 & 26	3
Lynskade		S: 47	3
Ynglesyge		S: 26 & 47	5

Kaliummangel			4
Bladrullesyge		S: 26 & 46	2
Krøllemosaik		} S: 26 & 46	2
Mosaiksyge			3
Viroser			3
Rustpletter			6
Kartoffelskimmel	<i>Phytophthora infestans</i>	S: 46, 63, 75 & 82	18
Kartoffel-Bladpletsyge	<i>Alternaria solani</i>	S: 47 & 64	2
Kartoffelskurv	<i>Actinomyces scabies</i>	S: 83	30
Kartoffel-Rodfiltsvamp	<i>Rhizoctonia solani</i>	S: 26, 47 & 83	17
Kartoffelbrok	<i>Synchytrium endobioticum</i>	S: 83	7
Kransskimmel	<i>Verticillium albo-atrum</i>		2
Sortbensyge	<i>Bacillus phytophthorus</i>	S: 26 & 47	5
Vaadforraadnelse (Bakterioser)		S: 75 & 82	13
Kartoffelal	<i>Heterodera Schachtii</i>	se Side 53	23
Tusindben	<i>Julidae</i>	se Side 60	5
Oldenborrelarver	<i>Melolontha spp.</i>	se Side 60	
Smælderlarver	<i>Agriotes spp.</i>	se Side 63	6
Knoporme	<i>Agrotis spp.</i>	se Side 62	
Andre Spørgsmaal			33

Industriplanter.

Cikorie.

Oldenborrelarver	<i>Melolontha spp.</i>	se Side 60	
Knoporme	<i>Agrotis spp.</i>	se Side 62	
Andre Spørgsmaal			3

Hamp.

Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
------------	------------------------	------------	--

Hør.

Tørke		S: 47	2
Lyspletsyge		S: 26	2
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Andre Spørgsmaal			11

Tobak.

Kulde		S: 48	3
Viroser		S: 48 & 64	7
Bladaal	<i>Aphelenchus ritzemabosi</i>	se Side 53	
Ørentviste	<i>Forficula auricularia</i>	se Side 60	
Smælderlarver	<i>Agriotes spp.</i>	se Side 63	
Knoporme	<i>Agrotis spp.</i>	se Side 62	
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	5
Snegle	<i>Agriolimnax agrestis</i>	se Side 65	
Andre Spørgsmaal			17

Andre Industriplanter.

Forskellige Spørgsmaal.			2
-------------------------	--	--	---

Frugttræer og Frugtbuske.

Abrikos.			
Bakteriekraft	<i>Pseudomonas mors-prunorum</i>		2
Andre Spørgsmaal			4
Blomme.			
Befrugtningsforhold			7
Blommepunge	<i>Taphrina pruni</i>	nogle Angreb set	
Haglskudsyge	<i>Pseudomonas mors-prunorum</i> el. a. Aarsager		9
Sølvglans	<i>Stereum purpureum</i>	se Side 39	
Bladlus	<i>Hyalopterus pruni</i>	se Side 54	20
Barkbiller	<i>Anisandrus dispar</i>		3
Blommehveps	<i>Hoplocampa fulvicornis</i>	se Side 56	14
Spindemider	<i>Paratetranychus pilosus</i>	se Side 58	3
Andre Spørgsmaal			23
Fersken.			
Befrugtningsforhold			3
Blæresyge	<i>Taphrina deformans</i>	alvorlig mange Steder	13
Bladlus	<i>Aphididae</i>		9
Spindemider	<i>Tetranychidae</i>	se Side 58	3
Andre Spørgsmaal			9
Hassel.			
Befrugtningsforhold			8
Nøddesnudebiller	<i>Balaninus nucum</i>		7
Hasselmider	<i>Eriophyes avellanæ</i>		5
Andre Spørgsmaal			13
Hindbær.			
Gulsot			11
Mosaiksyge			2
Stængelsyge	<i>Didymella applanata</i>	se Side 39	27
Hindbærbille	<i>Byturus tomentosus</i>		7
Andre Spørgsmaal			27
Kirsebær.			
Bakteriekraft	<i>Pseudomonas mors-prunorum</i>		4
Befrugtningsforhold			29
Graa Monilia	<i>Monilia laxa</i>	se Side 39	35
Kirsebærskurv	<i>Fusicladium cerasi</i>	synes at være mindre alvorlig end i 1943	12
Bladlus	<i>Myzus cerasi</i>	se Side 54	9
Andre Spørgsmaal			14
Kvæde.			
Vildlingsvamp	<i>Entomopeziza mespilii</i>		1
Andre Spørgsmaal			2

Myrobalan.			
Blommepunge	<i>Taphrina pruni</i>	ret almindelig	1
Bladlus	<i>Aphididae</i>		1
Andre Spørgsmaal			3
Pære.			
Befrugtningsforhold			12
Gul Monilia	<i>Monilia fructigena</i>	se Side 39	6
Gitterrust	<i>Gymnosporangium sabinæ</i>	se Side 40	18
Klorose			4
Kræft	<i>Nectria galligena</i>		3
Skurv	<i>Venturia pirina</i>	se Side 40	32
Solskoldning			15
»Sten«			16
Sølvglans	<i>Stereum purpureum</i>	se Side 39	3
Tjørnerust	<i>Gymnosporangium clavariaeforme</i>	»Hornrust« paa Pærer fra Tønning	1
Pæregalmg	<i>Contarinia pyrivora</i>	se Side 58	24
Pærebladgalmyg	<i>Dasyneura pyri</i>		4
Rødt Spind	<i>Paratetranychus pilosus</i>	se Side 58	3
Pæregalmider	<i>Eriophyes pyri</i>		13
Andre Spørgsmaal			45
Ribs.			
Bladrandsyge		almindelig	21
Bærfald el. ingen Bær			6
Tæger	<i>Lygus pabulinus</i>		3
Bladlus	<i>Aphididae</i>	se Side 54	22
Stikkelsbærbladhveps	<i>Pteronus ribesii</i>	se Side 55	4
Spurve	<i>Passer domesticus</i>	se Side 66	
Andre Spørgsmaal			13
Solbær.			
Bærfald			3
Filtrust	<i>Cronartium ribicola</i>	almindelig mange Steder	
Ribbesvind	<i>Ribes Virus 1</i>		3
Bladlus	<i>Aphididae</i>	se Side 54	12
Ribsmøl	<i>Incurvaria capilella</i>	2 Rapporter fra Jylland	
Solbærmider	<i>Eriophyes ribis</i>		22
Andre Spørgsmaal			17
Stikkelsbær.			
Befrugtningsforhold			3
Døde Grene			12
Rødfarvning			4
Stikkelsbærdræber	<i>Sphaerotheca mors-uvæe</i>	se Side 40	12
Bladlus	<i>Aphididae</i>	se Side 54	12

Stikkelsbærbladhveps	<i>Pteronus ribesii</i>	se Side 55	51
Stikkelsbærmider	<i>Bryobia ribis</i>		4
Fugle	<i>Aves</i>		3
Andre Spørgsmaal			40
Vin.			
Graaskimmel	<i>Botrytis cinerea</i>		3
Kræntning			10
Meldug	<i>Uncinula necator</i>	alvorlig ved Næstved	
Skjoldlus	<i>Lecanium corni</i>		4
Vinskjoldlus	<i>Pulvinaria vitis</i>		4
Andre Spørgsmaal			32
Æble.			
Aucubamosaiksyge			3
Bladpletter			29
Bladfald		se Side 40	12
Frostskade			10
Frugtfald og Golde			27
Furede Grene			2
Glasæbler		enkelte Æbler angrebet mange Steder	3
	<i>Gloeodes pomigena</i>	ny, se Side 67	2
	<i>Gloeosporium spp.</i>	fundet paa lagrede Æbler	3
	<i>Gloeosporium perennans</i>	se Side 40	2
Gule Blade			6
Graa Monilia	<i>Monilia laxa f. mali</i>		85
Gul Monilia	<i>Monilia fructigena</i>		15
Klorose			13
Kræft	<i>Nectria galligena</i>		25
Manganmangel			5
Priksyge		almindelig, men sjældent ondartet	12
Skold			4
Sprøjteskade		se Side 41	41
Sølvglans	<i>Stereum purpureum</i>	se Side 39	
Visne Blomster			7
Æblemeldug	<i>Podosphaera leucotricha</i>	alvorlig, især paa Pigeon og Cox' Orange i Plan- tage paa Nordfalster	
Æbleskurv	<i>Venturia inaequalis</i>	se Side 41	131
Tæger	<i>Plesiocoris rugicollis</i>		14
Bladlus	<i>Aphididae</i>	se Side 54	28
Blodlus	<i>Schizoneura lanigera</i>	se Side 55	11
Æblesnudebille	<i>Anthonomus pomorum</i>	se Side 55	9
Barkbiller	<i>Anisandrus dispar</i>		4
Knøpvikler	<i>Olethreutes variegana & Tmetocera ocellana</i>		6
Æblevikler	<i>Carpocapsa pomonella</i>	se Side 56	10

Lille Frostmaaler	<i>Cheimatobia brumata</i>	se Side 58	4
Æblehveps	<i>Hoplocampa testudinea</i>	se Side 56	36
Spindemider	<i>Paratetranychus pilosus</i>	se Side 58	89
Andre Spørgsmaal			99

Forskellige Frugttræer og Frugtbuske.

Klorose			4
Bladlus	<i>Aphididae</i>	se Side 54	9
Gaasebiller	<i>Phyllopertha horticola</i>	se Side 62	
Guldhalen	<i>Euproctis chrysorrhoea</i>	se Side 56	
Haarmyg	<i>Bibionidae</i>	ikke Skadedyr!	4
Spindemider	<i>Paratetranychus pilosus</i>	se Side 58	4
Mosegrisen	<i>Arvicola amphibius</i>		
Andre Spørgsmaal			35

Køkkenurter.

Agurk.			
Gummiflaad	<i>Cladosporium cucumerinum</i>	almindelig og alvorlig	5
Skivesvamp	<i>Colletotrichum oligochaetum</i>	se Side 42	2
Tusindben	<i>Julidae</i>	se Side 60	
Andre Spørgsmaal			21

Bønne, se Side 10.

Champignon.

Champignonflue	<i>Apiochaeta</i> spp.		4
Andre Spørgsmaal			15

Gulerod.

Sortraad	<i>Stemphylium radicinum</i>		2
Tusindben	<i>Julidae</i>	se Side 60	
Gulerodsbladloppe	<i>Trioza apicalis</i>	se Side 54	6
Bladlus	<i>Aphididae</i>		3
Knoporme	<i>Agrotis</i> spp.	se Side 62	
Gulerodsflue	<i>Arvicola arvensis</i>	se Side 54	11
Andre Spørgsmaal			4

Jordbær.

Befrugtningsforhold og mangelfuldt udviklede Bær			11
Brune Rødder			4
Daarlig Vækst			14
Jordbær-Meldug	<i>Sphaerotheca macularis</i>	alvorlig i en Pottékultur i Jylland	
Øjepletsyge	<i>Mycosphaerella fragariae</i>		4
Tusindben	<i>Julidae</i>		4

Gaasebille	<i>Phyllopertha horticola</i>	se Side 62	
Hindbærsnudebiller	<i>Anthonomus rubi</i>	se Side 59	12
Andre Spørgsmaal			15
Kaal, se Side 12.			
Kartoffel, se Side 12.			
Løg.			
Graaskimmel	<i>Botrytis allii</i>	se Side 43	6
Gule-brune Bladspidser			8
Løgskimmel	<i>Peronospora destructor</i>	se Side 43	35
Mosaiksyge	<i>Allium Virus 1</i>	se Side 42	19
Smælderlarver	<i>Agriotes spp.</i>	se Side 63	4
Løgflue	<i>Hylemyia antiqua</i>	se Side 59	8
Andre Spørgsmaal			2
Peberrod.			
Peberrodskimmel	<i>Peronospora cochleariae</i>		1
Andre Spørgsmaal			3
Porre.			
Knoporm	<i>Agrotis spp.</i>	se Side 62	
Andre Spørgsmaal			7
Rødbede.			
Bormangel			2
Andre Spørgsmaal			4
Salat.			
Markmus	<i>Arvicola arvensis</i>	se Side 66	
Andre Spørgsmaal			3
Selleri.			
Bladpletsyge	<i>Septoria apii</i>	se Side 43	14
Bormangel			2
Andre Spørgsmaal			8
Skorsonerrod.			
Hvidrust	<i>Albugo tragopogonis</i>		2
Spinat.			
Klorose			1
Bladpletter	<i>Heterosporium variabile</i>		1
Andre Spørgsmaal			2
Tomat.			
Bladpletsyge	<i>Septoria lycopersici</i>		1
Bladrulning			2
Brune Rødder			2
Bukkeøje	<i>Phytophthora sp.</i>	Halmdækning har hjulpet	2
Fløjlspet	<i>Cladosporium fulvum</i>	almindelig i Hus, set paa Friland i August paa 4 Sorter ved Stavnsholte	6

Griffelraad			3
Hule Stængler			2
Kartoffelskimmel	<i>Phytophthora infestans</i>		2
Kransskimmel	<i>Verticillium albo-atrum</i>		12
Mosaiksyge	<i>Nicotiana Virus 1</i>	almindelig	5
Stribesyge		almindelig	
Tomatkræft	<i>Diptodina lycopersici</i>	almindelig og alvorlig i Koldhus	15
Vokspletter			2
Andre Spørgsmaal			3

Ært, se Side 11.

Forskellige Køkkenurter.

Forskellige Spørgsmaal			25
------------------------	--	--	----

Prydplanter.

Abies og Picea-Gran.

Gule, brune, visne el. affaldende Naale			7
Bladlusgaller	<i>Chermes spp.</i>		7
Andre Spørgsmaal			4

Acer-Løn, Naur.

Meldug	<i>Uncinula aceris</i>		3
Andre Spørgsmaal			2

Althaea-Stokrose.

Rust	<i>Puccinia malvacearum</i>		9
------	-----------------------------	--	---

Antirrhinum-Løvemund.

Graaskimmel	<i>Botrytis cinerea</i>		1
Rust	<i>Puccinia antirrhini</i>		3

Begonia.

Bakteriose?			4
Graaskimmel	<i>Botrytis cinerea</i>		2
Klorose			4
Meldug	<i>Oidium begoniae</i>	meget almindelig	12
Bladaal	<i>Aphelenchus sp.</i>		3
Begoniathrips	<i>Scirtothrips longipennis</i>		3
Andre Spørgsmaal			15

Callistephus-Asters.

Rodhalsraad	<i>Fusarium, Phytoph-</i> <i>thora</i> el. a.		7
Slimskimmel i Toppen	<i>Fusarium sp.</i>		1
Andre Spørgsmaal			3

Chrysanthemum.

Knoporme	<i>Agrotis spp.</i>	se Side 62	
----------	---------------------	------------	--

Chrysanthemum-	<i>Diarthronomyia chry-</i>		
Galmyg	<i>santhemi</i>		1
Andre Spørgsmaal			8
Cissus-Russisk Vin m. m.			
Bladpletter, visne Blade,			
Bladfald			45
Thrips	<i>Physopoda</i>		15
Mider	<i>Tarsonemus latus</i>	se Side 59	3
Andre Spørgsmaal			14
Clarkia.			
Rodbalsraad.		alvorlig ved Skive	
Clivia.			
Bladpletter			3
Andre Spørgsmaal			4
Crataegus-Tjørn.			
Rust	<i>Gymnosporangium</i>		
	<i>clavariaeforme</i>		4
Andre Spørgsmaal			5
Cyclamen-Alpeviol.			
Haarmyglarver	<i>Bibio ferruginatus</i>	se Side 65	
Snudebillelarver	<i>Otiorrhynchus sulcatus</i>		3
Andre Spørgsmaal			4
Dahlia--Georgine.			
Krongalle	<i>Pseudomonas</i>		
	<i>tumefaciens</i>		2
Ørentviste	<i>Forficula auricularia</i>	se Side 60	2
Tæger	<i>Capsidae</i>		1
Daphne-Pebertræ.			
Bladpletter	<i>Marssonina daphnes</i>		2
Dianthus-Nellike.			
Knoporme	<i>Agrotis spp.</i>	se Side 62	
Andre Spørgsmaal			3
Fagus-Bøg.			
Bladlus	<i>Phyllaphis fagi</i>		11
Andre Spørgsmaal			6
Ficus-Gummitræ o. a.			
Gule el. visne affal-			
dende Blade			13
Thrips	<i>Physopoda</i>		3
Andre Spørgsmaal			8

Gladiolus.		
	<i>Bacterium marginatum</i>	1
Brand	<i>Tubercinia gladioli</i>	ny, se Side 67
Krongalle	<i>Pseudomonas tumefaciens</i>	1.
Andre Spørgsmaal		2
Godetia.		
Jordlopper	<i>Haltica oleracea</i>	2
Andre Spørgsmaal		2
Hedera-Vedbend.		
Gule-visne Blade, Bladfald		4
Spindemider	<i>Tetranychidae</i>	5
Andre Spørgsmaal		7
Helleborus-Julerose.		
Bladpletsyge	<i>Coniothyrium hellebori</i>	almindelig, særlig i Sønderjylland
Hibiscus.		
Gule Blade-Bladfald		5
Knopfald		2
Spindemider	<i>Tetranychidae</i>	4
Andre Spørgsmaal		4
Hoya-Voksblomst.		
Gule-Bladpletter- Bladfald		6
Hyacinth.		
Gulbakteriose	<i>Pseudomonas hyacinthi</i>	Et Tilfælde paa Drivløg fra Lolland
Hydrangea-Hortensia.		
Knopsvind		Forraadnelse af Knopperne alvorlig efter det fugtige Efteraar og den milde Vinter
Mosaiksyge		2
Andre Spørgsmaal		4
Juniperus-Enebær.		
Tjørnerust	<i>Gymnosporangium clavariaeforme</i>	2
Ligustrum-Liguster.		
Bladlus	<i>Physalospora sp.</i>	ny, se Side 67
Andre Spørgsmaal	<i>Aphididae</i>	7
		3

Monstera.

Gule Blade, Brune			
Bladrande			8
Andre Spørgsmaal			2

Narcissus-Paaske- og Pinselilje.

Mosaiksyge			1
Narcisaaal	<i>Tylenchus dipsaci</i>	se Side 59	3
Narcisfluer	<i>Eumerus sp.</i>	ved Haslev	
Andre Spørgsmaal			3

Pinus-Fyr.

Røde Naale	<i>Phoma geniculata</i>		1
Andre Spørgsmaal			6

Platanus-Platan

Sortnæb	<i>Gnomonia veneta</i>		3
Bladsvidning			1

Populus-Poppel.

	<i>Taphrina aurea</i>		2
Andre Spørgsmaal			9

Primula.

Klorose			3
Andre Spørgsmaal			5

Rhododendron.

Rhododendrontæger	<i>Stephanitis sp.</i>		2
Andre Spørgsmaal			5

Rhoicissus-Kongevin.

Visne Blade, Bladfald			20
Thrips	<i>Physopoda</i>		9
Andre Spørgsmaal			6

Rosa-Rose.

Klorose			4
Meldug	<i>Sphaerotheca pannosa</i>		5
Rosenrust	<i>Phragmidium</i> <i>mucronatum</i>		2
Straaleplet	<i>Diplocarpon rosae</i>	se Side 43	8
Rosencikaden	<i>Typhlocyba rosae</i>		12
Grenlus	<i>Lachnus rosae</i>		1
Bladlus	<i>Aphididae</i>		6
Forsk. Bladhvæpse	<i>Tenthredinidae</i>		5
Hybenfluen	<i>Spilograpta alternata</i>	ved København	1
Andre Spørgsmaal			22

Salix-Pil.			
Pileskurv	<i>Fusicladium</i>		
	<i>saliciperidum</i>		7
Stankelben	<i>Tipula paludosa</i>	se Side 63	
Andre Spørgsmaal			12
Senecio-Cineraria			
Rodhalsraad	<i>Fusarium, Phytophthora</i>		
	<i>el. a.</i>		3
Andre Spørgsmaal			6
Tulipa-Tulipan.			
Blinde Knopper			3
Tulipan-Graaskimmel	<i>Botrytis tulipae</i>		14
Tulipan-Mosaiksyge	<i>Tulipa Virus 1</i>		1
Tulipan-Rodfiltsvamp	<i>Rhizoctonia tuliparum</i>	særlig set i ældre Gartnerier	
Andre Spørgsmaal			14
Viola-Stedmoder.			
Rodbrand	<i>Pythium el. a.</i>		4
Andre Spørgsmaal			3
Forsk. Prydplanter.			
Thrips	<i>Physopoda</i>		11
Bladlus	<i>Aphididae</i>		6
Spindemider	<i>Tetranychidae</i>		5
Andre Spørgsmaal			198

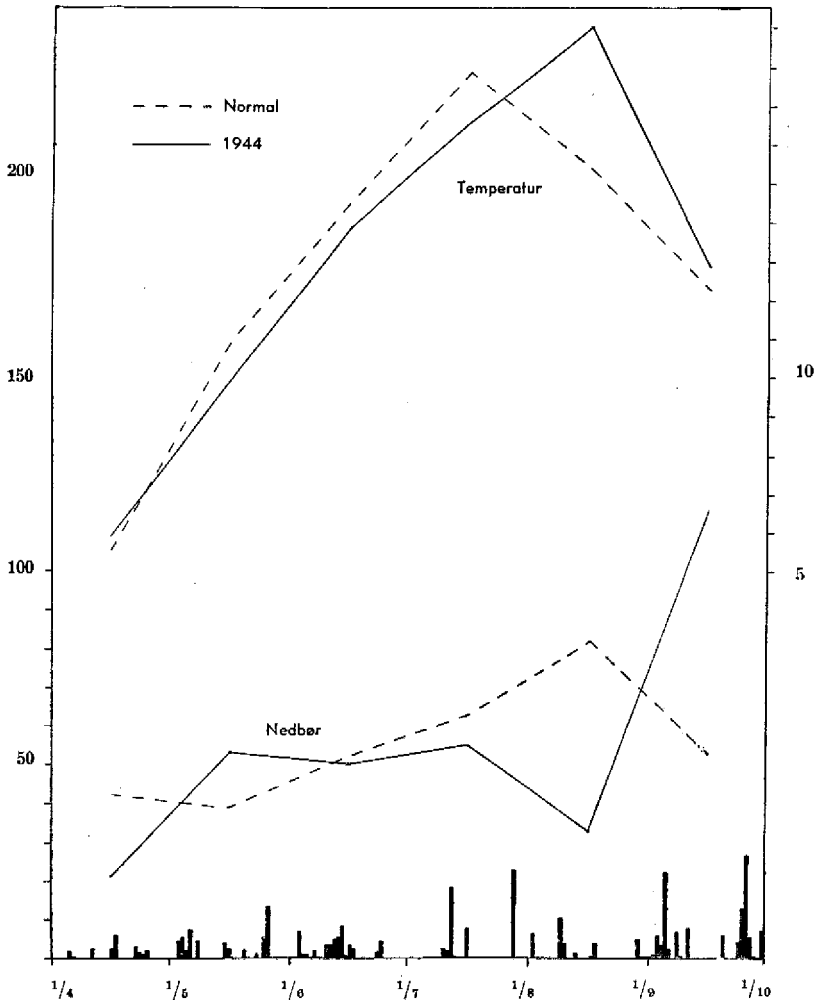
5. Vejrforholdene.

Ved Lars Hammarlund.

Maanederne Oktober 1943 til Februar 1944 var især prægede af ret høj Temperatur, medens Nedbøren som Helhed var under Normalen. I Marts var baade Nedbør og Temperatur lave. Vejrforholdene i Sommermaanederne illustreres af de to Figurer, som viser Temperatur- og Nedbørsforholdene ved Studsgaard og Lyngby, idet disse Stationer er valgt som repræsentative for henholdsvis Jylland og Øerne. Søjlerne for neden angiver den daglige Nedbør, de nederste to Kurver maanedlig Nedbør (Normalen og 1944), og de to øverste Kurver paa tilsvarende Maade Maanedsgennemsnit for Temperatur. Fælles er ringe Nedbør i Juli og August, stor i September, samt usædvanlig høj Temperatur i August. I andre Henseender har Forholdene været ret uensartede for de forskellige Landsdele.

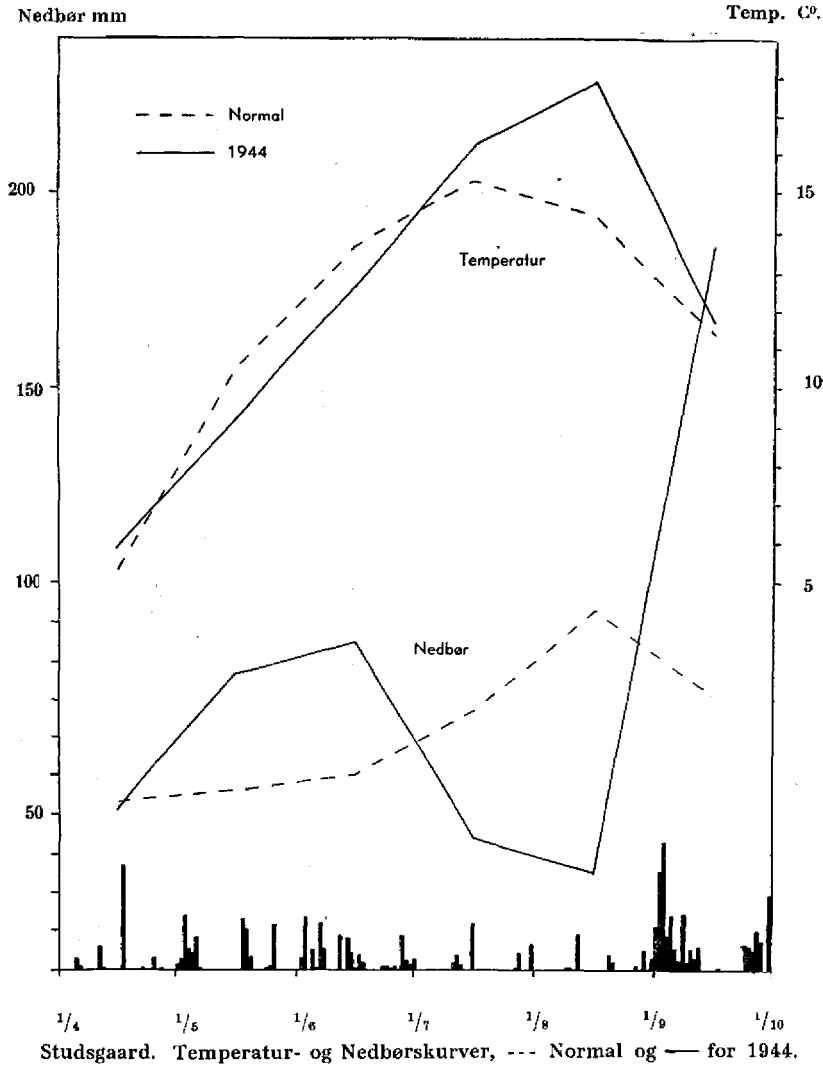
Nedbør mm

Temp. C°

Lyngby. Temperatur- og Nedbørskurver, --- Normal og — for 1944.

Nedbør. Af Vintermaanederne havde November og Januar stor Nedbør, for Landet som Helhed henholdsvis 26 og 64 pCt. over Normalen. De øvrige Vintermaaneder var mere tørre end normalt. Oktober, December og Februar havde for hele Landet 45—50 pCt. under Normalen, Marts 15 pCt. under. Den samlede Nedbør for Oktober-Marts var gennemsnitligt 257 mm mod normalt 296 mm, eller 13 pCt. for lidt.

I April var Nedbøren overalt under Normalen. Mindst fik Bornholm, 64 pCt. for lidt, i den øvrige Del af Landet manglede fra 14—56 pCt. I Maj var Nedbøren stor med Undtagelse af Vendsyssel og det sydlige Sønderjylland. Landet som Helhed fik 40 pCt. over Normalen. Ogsaa Juni var regnrig, alle Landets Egne fik over Normalen, i Gennemsnit for Landet 53 pCt. for meget. Nedbøren var særlig stor i Nordjylland. Juli

og især August var over hele Landet tørre. De fleste Steder forekom 2—3 Tørkeperioder paa 8—10 Dage hver, efterfulgt af en enkelt Dag med Nedbør. September havde usædvanlig stor Nedbør, store Dele af Midtjylland fik saaledes 150—200 mm eller indtil ca. 150 pCt. over Normalen, Landet som Helhed fik 91 pCt. for meget.

Temperatur. Temperaturen var i hele Landet over Normalen i Maanederne Oktober-Februar, nemlig 1.7° , 0.2° , 0.4° , 3.3° og 1.2° højere end normalt. Første Nattefrost indtraf paa udsatte Steder omkring 27.—28. September, i Midten af Jylland iøvrigt midt i Oktober, medens de jydske Kystegne og Øerne i Reglen først fik Nattefrost i November eller December. Marts var for Landet som Helhed 0.2° koldere end normalt. April var atter varmere end normalt, for alle Landsdele ca. 0.5° . Sidste Nattefrost indtraf i Kystegnene gennemgaaende 8.—9. April, iøvrigt i Tiden 30. April—16. Maj, paa enkelte udsatte Steder i Jylland dog først 23.—24. Maj. Maj og Juni var meget kølige, gennemsnitlig ca. 1.0° under Normalen, omtrent ens for hele Landet. De sidste 3 Maaneder var Temperaturen høj, i Juli ca. 1.0° , August endog 3.0° — 3.5° højere og i September gennemsnitligt 0.3° højere end normalt.

For hele Aaret fik Danmark gennemsnitligt 601 mm Nedbør eller 4 pCt. for lidt. Middeltemperaturen var 8.3° eller 0.8° højere end Normalen. Solskinstimernes Antal var i Sommerhalvaaret i Nordøstsjælland ca. 5 pCt. større, i de øvrige Dele af Landet 3—10 pCt. mindre end normalt.

Kornafgrøderne gav et meget stort Halmudbytte og et Kærneudbytte, som var lidt over Middel. Høsten af Roer blev den mindste siden 1934, ogsaa Frøavlens har givet et ret ringe Udbytte. Høhøsten blev den største i mange Aar.

Udbyttet af Køkkenurter og Frugt anslaaes noget lavere end de foregaaende Aar.

Litteratur.

- Maanedsoversigt over Vejrforholdene, udsendt af Meteorologisk Institut.
H. Hansen: Vejrforholdene i Landbrugsaaet 1943—44. Tidsskrift for Landøkonomi S. 595—617, 1944.
Axel Pedersen: Planteavlens 1944. Ugeskrift for Landmænd S. 2—5, 1945.
Asger Klougart: Gartneriet i Danmark 1944. Aar bog for Gartneri 1944, S. 94—105, 1945

6. Sygdomme af særlig Interesse.

Ved Hans R. Hansen og Anna Weber.

Korn og Græsser.

Fosforsyremangel blev iagttaget i flere Egne og var navnlig fremtrædende, hvor Jorderne i udpræget Grad fattedes Fosforsyre, saaledes hyppigt efter fleraarigt Græs, der ikke i mange Aar er tilført Staldgødning, og her er Symptomerne stærkest i første og andet Aar, efter at Græsset er nedpløjet. I Djursland har *Arne Larsen-Ledet*, Grenaa, fortsat sine Undersøgelser over Symptomer paa Fosforsyrebrist hos forskellige Planter, men navnlig Byg og Havre, der blev sammenlignet med Jordens Reaktions-, Fosforsyre- og Kaliumtal og skriver herom følgende: (se om Planteavlsarbejdet i Landboforeningerne i Jylland 1944, Side 34) »Der er fortsat med Undersøgelserne for Fosforsyremangel i Marker, hvor der efter Afgrødernes Udseende og Udvikling kunde formodes at være Fosforsyremangel. Der er tilsvarende undersøgt Prøver fra Dele af Marken med normal Vækst. Samtlige Jordprøver er tillige undersøgt for Kali, idet det viser sig vanskeligt paa et sent Tidspunkt at adskille Symptomerne paa Fosforsyre- og Kalimangel. De velkendte graablege Kalipletter i Byg og de rødligt anløbne Partier i Byg og Havre, der kendetegner Fosforsyremangel, antager hen paa Sommeren det samme mørke, smudsigtgrønne Udseende og er i udprægede Tilfælde ofte en Uge tilbage ved Skridning og Modning. Undersøgelsen paa Laboratoriet bekræfter saa som godt altid Fosforsyremangelen, men det viser sig ret almindeligt, at Fosforsyre- og Kalkmangel følges, saa det er vanskeligt at afgøre, hvad der er den mest virkende Aarsag til Afgrødernes Mistrivsel. Det er iøjnefaldende, at der ofte kan være tilsyneladende normal Afgrøde med Fosforsyretal 1.0 og 2.0, medens der andre Steder, navnlig paa bedre Jord, udkræves Fosforsyretal fra 3.0 til 4.0. Fosforsyremangel er især fremtrædende paa de større Ejendomme med mindre Besætning, der driver udstrakt Korn- og Frøavl. Paa en enkelt af disse ligger 40 Fosforsyretal mellem 0.0 og 1.0, 56 mellem 1.0 og 2.0 samt 55 over 2.0. Men ogsaa paa mange mindre Gaarde, hvor der er fodret og gødet godt i mange Aar, er der Fosforsyremangel.« Disse Undersøgelser peger i samme Retning som lignende Undersøgelser fra de seneste Aar, og der synes god

Grund til at fortsætte og udvide disse ogsaa til andre af Landets Egne for derved at vinde gode og sikre Symptomer for Fosforsyrebrist, især hos Vaarsæd, hvilket sikkert skal blive vanskeligt, navnlig paa Jorder, der tillige fattes Kalk.

Syge Rugmarker meldtes fra flere Egne og synes ofte at have haft et Udseende som beskrevet af *P. Riis Vestergaard*, Samsø: »Paa Samsø iagttoges flere Steder, at Rug efter god Spiring og normal Udvikling i Efteraaret nedvisnede totalt i April, uden at det havde været muligt at faa Aarsagen forklaret.«

Optælling af Svampesygdomme i Kornmarker 1944.
(percentage of diseased plants in cornfields).

Landsdel (part of country)	Afgrøde (crop)	Marker ialt (total number of fields)	Antal Marker med pCt. angrebne Planter: (number of fields with percentage diseased plants:)								
			pCt. Stinkbrand (percentage <i>Tilletia caries</i>)								
			und. 0.1	0.1—0.5	0.6—1.0	1.1—1.5	1.6—2.0	2.1—2.5	2.6—3.0	over 3.0	
Jylland Sjælland Fyn	Hvede (wheat)	59	58	0	1	0	0	0	0	0	0
		36	35	1	0	0	0	0	0	0	0
		53	49	1	2	0	0	0	0	0	1
Jylland Sjælland Fyn	Rug (rye)	96	90	4	1	0	0	0	0	1	0
		41	38	3	0	0	0	0	0	0	0
		66	62	3	1	0	0	0	0	0	0
Jylland Sjælland Fyn	Byg (barley)	209	206	3	0	0	0	0	0	0	0
		105	64	36	5	0	0	0	0	0	0
		161	109	31	11	3	2	2	2	2	1
Jylland Sjælland	Havre (oats)	170	170	0	0	0	0	0	0	0	0
		53	50	1	2	0	0	0	0	0	0
Jylland Sjælland Fyn	Byg (barley)	209	208	1	0	0	0	0	0	0	0
		105	105	0	0	0	0	0	0	0	0
		161	161	0	0	0	0	0	0	0	0
Jylland Sjælland	Havre (oats)	170	170	0	0	0	0	0	0	0	0
		53	53	0	0	0	0	0	0	0	0
Jylland Sjælland Fyn	Byg (barley)	209	177	11	4	4	3	5	4	1	
		105	88	3	3	2	5	2	0	2	
		161	134	6	7	4	3	2	1	4	

Paa Møn og Stevns undersøgtes i April syge Rugmarker, hvor der paa Rugens Blade fandtes stærkt Angreb af Svampen *Ascochyta graminicola*, især paa Yderbladene, der var graa, og mange af Bladene var allerede døde fra Efteraaret. I en af disse Marker fandtes meget lave Fosforsyretal paa Ft.: 2.1, 1.2, 1.2 og i 5 Prøver paa 0.6—0.8; her konstateredes i Maj svage Angreb af Svampen *Rhynchosporium secalis* (*Marssonina*), hvis Bladpletter forekom baade paa svage og kraftige Planter. Angreb af samme Svamp saas i Juli paa Blade af Byg i Roskildeegnen (*M. Greve*), og Svampen blev tillige fundet paa indsendte Bygprøver.

Til Støtte for Vurdering af Hyppighed og Styrke af Brandsvampe og Stribesyge hos Korn kan henvises til følgende to Tabeller, hvoraf den første er samlet af Landbo- og Husmandsforeningernes Kemikaliendvalg og rummer Tællinger i 1049 Marker, af hvilke 475 var Bygmarker.

Den anden Tabel hidrører fra Statsfrøkontrollens Beretning og rummer Tællinger af ovennævnte Sygdomme i Virksomhedens Kontrolmarker, hvor der blev undersøgt 1479 Kornprøver, hvilket Antal er steget meget stærkt i de seneste Aar.

Oversigt over Angreb af Brand og Stribesyge i
Kontrolmarkerne 1944.

Kornart og Sygdomsangreb	p.M. syge Planter for hver Sygdomsgr.				
	0	0.1—1.0	1.1—10.0	10.1 og der- over	Stær- keste Angr.
Vinterrug, Antal Prøver med Stængelbr.	147	0	0	0	0
Vaarrug, » » » »	9	0	0	0	0
Vinterhvede, » » » Støvbrand	121	16	1	0	1.1
do. » » » Stinkbrand	128	10	0	0	0.7
Vaarrhvede, » » » Støvbrand	14	0	0	0	0
do. » » » Stinkbrand	14	0	0	0	0
Byg, » » » Stribesyge	456	228	48	9	36.0
do. » » » Nøgen Brand	57	209	389	86	52.8
Havre, » » » » »	427	3	0	0	0.1

Knækkefodsyge, der skyldes *Øjepletsvamp* (*Cercospora herpotrichoides*), var utvivlsomt yderst almindelig hos Hvede, og der modtoges fra Størstedelen af Landets hvededyrkende Egne Beretninger om meget stærke Angreb; for Juli beskrives saa-

danne Angreb i 54 Beretninger af ialt 78. Angrebene iagttoges almindeligt i Førstningen af Juli, og inden Maanedens Midte var de syge Hvedeplanter knækket og gaaet i Leje paa den for Knækkefodsyge særprægede Maade. Der er ikke siden 1927 berettet om saa stærke og almindelige Angreb af denne Sygdom, der mange Steder blev Aarsag til et stort Fald i Hvedens Udbytte baade i Mængde og Godhed.

Den gode Lejlighed, der hermed blev til at undersøge denne Sygdoms Skadevirkning, er nyttet af flere. Ved Askov Forsøgsstation har *H. Agergaard* udlaget Prøver og undersøgt Sygdommen hos Hvede, der laa i følgende niaarige Sædskifte med ulige stærkt Angreb af Knækkefodsyge: 1) Førsteaars Kløver-Græs, 2) Andetaars Kløver-Græs, 3) Hvede, 4) Kaalroer, 5) Byg, 6) Rug, 7) Bederoer, 8) Havre og 9) Byg med Udlæg. Tallene viser et betydeligt Fald i Udbytte hos de nedenfor anførte 3 Hvedesorter, hvor Lawaetz Als-Hvede synes at være den, der har lidt stærkest under Angrebet, hvis Styrke ses af Karakteren for Fodsyge (Lejesæd) med 0 = staaende og 10 = helt i Leje; Forskellen i Vægt af 1000 Korn er størst hos de to førstnævnte Sorter.

Sort	Karakter for			
	(Lejesæd) Fodsyge (0—10)	hkg pr. ha	Kærne pCt.	Vægt af 1000 Korn i Gram
Lawaetz Als-Hvede	10	26.3	21	24.11
do. do.	1	35.0	31	30.94
Abed Borg-Hvede	10	29.2	26	24.79
do. do.	0	34.5	30	27.54
Svaløf Skandia-Hvede	9	33.3	29	29.45
do. do.	0	38.5	33	29.85

I sin Planteavlsberetning for 1944 har *Henry Frederiksen*, Hadsten (se om Planteavlsarbejdet i Landboforeningerne i Jylland 1944, Siderne 173—175) givet udførlige Oplysninger om sine Undersøgelser af Hvede paa 12 Gaarde. Af omstaaende Tabel ses, hvilke Forhold, der er undersøgt. Der er fundet baade Knække- og Goldfodsyge, af hvilke dog Knækkefodsyge maa antages at have øvet langt den største Indflydelse paa Hvedendbyttet, naar undtages et Par Marker. De undersøgte Gaarde havde for Størstedelen kornrige Sædskifter. Til Oversigten er knyttet udførlige Oplys-

ninger, af hvilke følgende skal anføres her: »I Oversigten er opført de Forhold, Undersøgelsen omfattede. Paa Grundlag af Oplysningerne om Sort, Saatid, Jordbehandling, Reaktion og Gødskning kan der ikke udledes noget sikkert om disse Forholds Indflydelse paa Fodsygeangrebet. Jorden er i de fleste Tilfælde først skræpløjet, senere dybpløjet. Det er antagelig en af Aarsagerne til de alvorlige Angreb, idet det maa formodes, at Stubben har været stærkt inficeret af Fodsyge. Fodsyge forebygges i nogen Grad ved kun een Gang dyb Pløjning af den syge Kornstub.

Afvandings- og Kalkningsforholdene har gennemgaaende været tilfredsstillende. Paa Gaard Nr. 2, Mark a, var Reaktionen dog for lav, Rt. 5.3, ligesom Jorden pletvis var svagt vandlidende. Paa 7 af de 13 Ejendomme er Hveden tilført Ajle om Efteraaret. Hveden maa derfor antages at have været meget kraftigt udviklet om Efteraaret, hvilket i Almindelighed virker fremmede paa Fodsygeangrebet. Paa de undersøgte Ejendomme er Fosforsyre- og Kalitallene gennemgaaende høje.

Optællingen af Planter (Straa) foretoges paa $\frac{1}{4}$ m² paa 4 forskellige Steder i paagældende Mark, og er derefter omregnet i Straa pr. 1 m².

De optalte og oprykkede Straa er undersøgt og delt i Grupperne: Sunde, Knækkefodsyge, Goldfodsyge og baade Knækkefodsyge og Goldfodsyge.

Udbyttetallene hidrører fra Opgivelse af vedkommende Landmænd efter Tærskning og Vejning af Afgrøderne. Paa en Del Ejendomme dyrkedes ikke Hvede i 1943, Tallene stammer i saa Tilfælde fra Opgivelse af normalt Kærneudbytte af Hvede for paagældende Ejendom.»

Paa Grundlag af Oversigtens Tal vises endvidere, hvilken Indflydelse Forfrugten kan formodes at have paa Angrebets Styrke og dermed paa Udbyttets Størrelse, idet Resultaterne fra 8 Ejendomme, hvor Forfrugten var Byg, er sammenlignet med 2 Ejendomme med Havre som Forfrugt, som vist i den følgende Oversigt; i 6 af de førstnævnte 8 Ejendomme var Knækkefodsyge den herskende Fodsygeform. Gennemsnitsresultaterne viser en Angrebsprocent efter Byg paa 83 og efter Havre paa 13, medens Hvedeudbyttet efter Byg er 29.1 og efter Havre 39.0 hkg pr. ha. Dette er en meget stor Forskel, som

Fodsygeundersøgelser i Hvede.

Gaard Nr.	Forfrugt	Kvælstof		Karakter for Lejesæd *)	Antal Straa pr. m ²	Procent				hkg Kærne pr. ha	
		kg Ks.	t Afle Efteraar			Sunde Straa	Knækkefodsyge	Goldfodsyge	Knækkeog Goldfs.	1944	1943
1	Byg.....	100	12	1.0	341	24	26	41	9	18	35 ¹
2a	do.	200	0	1.0	268	3	11	16	70	25	39
3	do.	100	10	9.5	317	0	83	2	15	?	45
4	do.	100	10 ²	10.0	383	0	58	0	42	33	54
5	do.	150	10	9.5	348	6	79	11	4	33	42
6	do.	200	10	8.0	397	2	77	2	19	32	41 ²
7	do.	100	10	4.0	361	41	39	1	19	31	40
8	do.	175	0	4.0	275	60	19	14	7	32	42 ²
9a	Bl. Sæd	0	10	10.0	353	19	71	2	8	34	45
10	Ærter.....	150	10	10.0	447	56	30	10	4	27	44
2b	2. Aars Græs	0	0	2.0	392	82	13	2	3	38	39
9b	Roer.....	0	0	8.0	384	78	8	10	4	34	45
11	Havre.....	200	0	2.0	398	86	14	0	0	40	42
12	do.	150	0	2.0	395	88	8	2	2	38	36

Lerjord: Nr. 2a, 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 11, Sandjord: Nr. 1, 9a og 12, Humus: 9b.

*) 1 = ingen, 10 = total. ¹⁾ Foraar, ²⁾ Ingen Hvede 1943 — normalt Kærneudbytte for vedkommende Ejendom.

dog næppe alene skyldes Sygdommen, hvilket ogsaa gælder ved Sammenligning af Udbyttetallene fra 1943 til 1944, thi Aarenes Vækstkaar kan formodes at øve anden Indflydelse paa Udbyttets Størrelse, end bare den der maa antages at have været gunstig for Sygdommens Styrke.

Forfrugtens Indflydelse paa Udbytte og Angrebsstyrke.

Forfrugtens Art	Udb. Kærne hkg pr. ha	Angr. af Fodsyge 1944	
		Sunde 1944	Angr. pCt.
Byg. Gens. Udb. og Angreb — 8 Ejendomme.	29.1	42.3	17 83
Havre. Gens. Udb. og Angreb — 2 Ejendomme	39.0	39.0	87 13

Til Slut vises Forfrugtens Indflydelse paa Aks- og Kærneudvikling ved Undersøgelser i een og samme Mark, men med forskellig Forfrugt, der giver yderst forskellige Resultater; men ogsaa her maa det huskes, at andre Forhold end netop selve Sygdommens gunstige Formering, maa antages at kunne øve Indflydelse paa Resultaterne.

Forfrugtens Indflydelse paa Aks- og Kærneudvikling.

Gaard 2, Forfrugt	Angreb af Fodsyge		Udb. hkg	Antal Kærner	Vægt af
	Sunde pCt.	Angr. pCt.	pr. ha	pr. Aks	1000 Kærner g
Mark a. Byg.....	3	97	25	18	25.5
Mark b. 2. Aars Græs.....	82	18	38	31	45.2

Paa Sjælland har *M. Greve*, Lindenborg, undersøgt 27 Hvedemarker for Knækkefodsyge (se Beretningen om Landboforeningernes Virksomhed for Planteavl paa Sjælland 1944, S. 22), hvor der var Lejlighed til at iagttage Virkningen af forskellig Forfrugt. I Tilslutning hertil har *M. Greve* med-

Beskrivelse af Hvedeprøver (Knækkefodsyge).

Nr.	Jordbund	Forfrugt	Gødskning	Sygdomsprocenten anslaaet	Udbyttet kg pr. ha	Vægt af 1000 Korn i Gram
1.	Let Lermuld	Havre	300 Ks. 150 S. 175 K.	33 pCt. + lidt alm. Fodsyge	3500	39.47
2.	do.	Blandsæd	do.	33 pCt. + megen alm. Fodsyge	3350	39.07
3.	Lerjord	Sneglebælg til Frø	Ajle om Efteraaret	80 pCt.	3200	39.59
4.	do.	do.	200 Ks.	10 pCt.	4320	40.65
5.	Svær Lerjord	Kløverfrø og Ærter	100 Ks.	80 pCt.	2880	32.17
6.	do.	Ærter	0	65 pCt.	2970	36.41
7.	do.	Kaalroefrø	0	25 pCt.	3060	39.01
8.	Lerjord	Havre	200 Ks.	Intet af Betydning	3270	44.88
9.	Let Lerjord	Byg	200 Ks.	50 pCt. alm. Fodsyge ¹⁾	3090	41.83
10.	Svær Lerjord	Byg og Vikker	100 Ks. 100 K.	5 pCt.	3960	41.50

¹⁾ Kun lidt Knækkefodsyge.

delt følgende Oplysninger, der bringes i omstaaende Oversigt, der hidrører fra 10 Gaarde, hvor Udbyttetallene er Tærskningsresultater fra hele Marken. Det vil ses, at der er yderst forskellig Styrke af Sygdommen med Korn som Forfrugt, samt at de stærkeste Angreb følger efter: Sneglebælg til Frø, Kløverfrø og Ærter, og hertil føjes Bemærkningen: »Aarsagen til Aarets stærke Angreb af Knækkefodsyge skal derfor næppe søges saa meget i Forfrugtens Art som i en uheldig fysisk Jordbunds-tilstand og særlig i det sene, vaade og kolde Foraar«.

Endelig har *Vilhelm Nielsen*, Stege, givet Beretning om Undersøgelse af Hvede paa Møn (se Beretning om Landboforeningernes Virksomhed for Planteavlens paa Sjælland 1944, Siderne 182—184), hvor der blev undersøgt 54 Marker uden og 44 Marker med Knækkefodsyge. Resultaterne er samlet i en Oversigt, der bringes Side 36, og hvorom oplyses, at de 44 Marker er en langt større Del af alle syge Marker paa Møn, end de 54 Marker er af alle sunde Marker; iøvrigt knyttes til Oversigten følgende Oplysninger: »Forfrugten, har man længe været klar over, spiller en Rolle, og navnlig har man advaret imod at komme med Hvede efter Byg eller efter Hvede. I denne Undersøgelse har navnlig Sneglebælg til Frøavl vist sig at være farlig, idet kun 1 af 28 Marker har klaret sig, og det endda kun nogenlunde, idet ca. $\frac{1}{4}$ af Marken var gaaet ned, men denne Mark var ogsaa saaet ret sent. I Aar gaar det stadig igen, at de Afgrøder, som er høstet tidligt, og hvor Marken derfor er pløjet tidligt, undertiden flere Gange, og maaske tillige er saaet tidligt, har været de daarligste Forfrugter. For Sneglebælgens og Frøturnipsens Vedkommende gælder tillige, at der i mange af dem var overvintret Byg fra det forrige Aar (fra 1942). Byg, som ellers regnes farlig, har i det ene Tilfælde ikke givet Lejesæd, men her blev Hveden ogsaa først saaet den 25. Oktober. Efter Frøroer er fundet 2 Marker med Lejesæd, men Hveden laa ikke særlig slemt her, og det skønt den her har staaet meget kraftig hele Tiden. Den ene Roemark fik ifjor 900 kg Salpeter pr. ha og den anden noget lignende. Turnips, Sneglebælg og Hvidkløver plejer ellers ikke at give Lejesæd og Fodsyge. Dog er det oplyst, at enkelte Marker efter Sneglebælg var gaaet ned i 1938.

Ofte har man hørt nævne, at 2 Gange Pløjning skulde være daarligere end 3 Gange Pløjning, idet man ved anden

Pløjning faar vendt Stubben op igen, men de her indhentede Oplysninger tyder ikke derpaa; de synes blot at vise, at flere Gange Pløjning er daarligere end 1 Gang Pløjning, hvad man ogsaa fra tidligere Aar har set Eksempler paa. Af de sunde Marker er kun 2 pløjet 3 Gange, medens 8 af de syge Marker er pløjet 3 Gange, 1 er pløjet 4 Gange, og 1 er pløjet 5 Gange.

Saatiden synes ogsaa at spille en Rolle, saaledes at sen Saaning giver mindst Fodsyge. Nu skal det ganske vist siges, at den sene Saaning ofte har fundet Sted efter Forfrugter, som slet ikke har givet Fodsyge (f. Eks. Roer).

Alt i alt synes vi, det hele tyder paa, at det farligste for Hveden har været, at den er blevet for kraftig i Efteraaret. Tidlig Saaning har givet Fodsyge, ligesaa megen Gødning (bl. a. Rester fra Frøroerne). Den tidlige og ogsaa grundige Behandling af Jorden efter Sneglebælg til Frø maa skabe Muligheder for ret store Omsætninger i Jorden. Jorden er jo endnu varm, og da der ingen Planter findes til at optage de frigjorte Næringsstoffer, kan en saadan Halvbrakning af en Sneglebælgmark vel virke paa lignende Maade som et Salpetertilskud om Efteraaret, og Efteraarsgødskning regnes jo at give Fodsyge og dertil kommer saa, hvad maaske er det væsentligste, at Temperaturen i Fjor Eftersommer, Efteraar og Vinter var betydeligt over Normalen, og med de strenge Vintre i Erindring saae de man vel ogsaa lidt tidligere end sædvanligt, og det bidrog til en for kraftig Udvikling af Hveden i Efteraaret. Undersøgelsen her viser, at bl. a. Sneglebælg, som ellers regnes for en god Forfrugt for Hvede, kan være særdeles farlig. Undersøgelsen synes ogsaa at kunne give lidt Svar paa hvorfor, men den omfatter kun et Aar og er dertil meget lokal.«

Man har især undersøgt Forfrugtens Indflydelse paa Sygdommen, og det er naturligt, at Frøavlsafgrøder i denne Egn bliver meget hyppige som Forfrugt, medens Korn som Forfrugt synes uden stor Betydning for Fremme af Sygdommen. Men det oplyses ikke, hvor kornrige Sædskeerterne er, og det er meget vel tænkeligt, at disse yder Grundlag for stærk Formering af Knækkefodsygen. Det kan formodes, at der i kornrige Sædskeerter vil være rigeligt af Sygdommens Smitstof, og naar Forholdene i et enkelt Aar bliver særlig gunstige for

Knækkefodsyge i Hvedemarker paa Møn.

Forfrugt	Syge		Sunde	
	Pløjet	Pløjet mere	Pløjet	Pløjet mere
	1 Gang	end 1 Gang	1 Gang	end 1 Gang
Sneglebælg til Frø	1	26	—	1
Vikkehavre	—	1	—	—
Vikker	—	—	1	1
Frøroer	2	—	5	1
Frøturnips	1	3	1	—
Frøhvidkløver	—	2	—	1
Helbrak	—	2	—	—
Byg	1	—	—	1
Frørødkløver	1	—	5	—
Græsmark	—	1	3	—
Græsmark m. Sneglebælg ..	—	1	—	3
Ærter	—	2	3	1
Havre	—	—	12	3
Frøhør	—	—	1	—
Ærtehavre	—	—	1	—
Sennep	—	—	1	—
Roer	—	—	7	—
Frøspinal	—	—	1	—
Frørajgræs	—	—	—	1
Ialt...	6	38	41	13

Svampens Udvikling, kan dennes Angreb blive meget stærkt. Det synes utvivlsomt, at en Undersøgelse af Sædskifteplaner maatte kunne tjene til at klarlægge disse Forhold nøjere.

Goldfodsyge forårsaget af Hvededræbersvamp (*Ophiobolus graminis*) blev navnlig iagttaget hos Hvede, hvor Angrebene som Helhed synes at have været svage, omend der meldes om enkelte stærke Angreb, der ofte findes paa daarlige Hvedejorder, der rettelig burde dyrkes med Rug. Sygdommen er ogsaa iagttaget hos Byg, men Angrebene var svage.

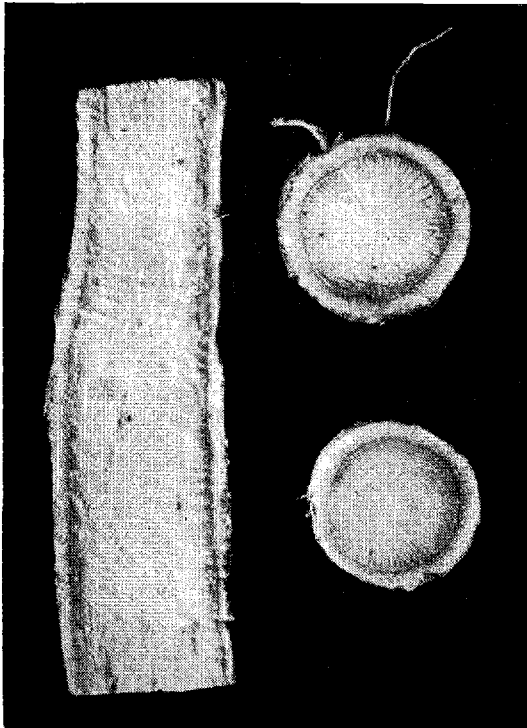
Fodsyge hos Rug blev iagttaget hos Rug paa Jord, der havde baaret Rug 5 Aar i Træk (*Georg Foldager*, Frederikshavn). Straaet knækker ved Plantens Grund allerede først i Juni, og Bruddet har meget stærk Lighed med Gnav af Dyr. Der fandtes dog ingen Dyr i eller ved Planterne, men derimod blev paa disse fundet Svampen *Leptosphaeria herpotrichoides*. Det er vel tænkeligt, at denne Svamp kan være den egentlige Aarsag til de knækkede Straa, hvilket dog maa nøjere klarlægges ved fremtidige Undersøgelser.

Bælgplanter.

Udvintring af Lucerneudlæg 1943 synes at have været yderst almindeligt, og ofte er Markerne helt ødelagte. Om Aarsagerne hertil skrives fra mange Egne, at Lucernefrøets Avlssted ikke har været egnet for danske Forhold; Frøet var hyppigt italiensk eller en Blanding, hvoraf den største Part synes at have været italiensk Frø. I Beretningerne skrives, at Lucerneplanterne synes at være blevet dræbt i Foraarstiden som Følge af Foraarsfrost eller maaske bare Nattefrost. *Hj. Møller Nielsen* skriver følgende fra sine Undersøgelser af Lucernemarker i Jylland i Løbet af Aarene 1943 og 1944, hvor han har hentet Oplysninger fra 1347 Marker med ialt 1887 ha, hvilket var ca. $\frac{1}{3}$ af Jyllands Lucerneareal: »Med Hensyn til den italienske Lucerne, saa findes der som bekendt næsten ingen rigtig gode Marker, hverken fra Udlæg 1942 eller 1943 i Jylland. I det store og hele er Udlæget fra 1943 lidt bedre end Udlæget fra 1942; der er dog visse Steder, hvor det omvendte er Tilfældet, navnlig i Sønderjylland paa Østkysten. At Udlæget fra 1943 gennemgaaende er bedst, skyldes sikkert det uheldige Udlægsaar i 1942, hvor Dæksæden var kraftig, Høsten sen og Efteraaret meget fugtigt. Men Hovedaarsagen til den italienske Lucernes daarlige Trivsel maa afgjort søges i de klimatiske Forhold; sikkert ikke saa meget selve Vinterfrosten, men de for hyppige Svingninger i Temperaturen om Foraaret, hvorved de nye Skud for ofte ødelægges, synes at være meget haard ved Lucernen og i særlig Grad ved den italienske Lucerne. De faa nogenlunde gode Marker med Italiensk Lucerne findes fortrinsvis paa den lette Jord, dog ogsaa enkelte paa lermuldede Jorder, hvor disse er meget sunde. Kold eller mindre sund Jord synes den at være særlig ømfindtlig overfor. For Eksempel paa de naturligt sunde Jorder i Djursland (særlig paa Mols), paa Kridtjorderne ved Thisted og enkelte Steder paa Sandjorderne i Vestjylland klarer den sig forholdsvis godt.«

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) ødelagde i Maj og Juni mange Steder næsten fuldstændigt Marker med Stenkløver (saakaldet Sødkløver). Sødkløver synes efter Iagttagelser i Aar at være yderst stærkt modtagelig for Bægersvamp, ja, saa stærkt, at Svampens Angreb kan blive afgørende for denne Plantes Dyrbarhed.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) konstateredes flere Steder hos Lucerne paa Lolland og ved Korsør samt paa 3 indsendte Prøver, Angrebet saas især pletvis i Marken, hvor Planterne var gule og visne.

Kransskimmel hos Lucerne.

Svampen *Stemphylium sarciniforme* konstateredes flere Steder paa Bladene af Rødkløver, hvor den i Juni frembragte brune Bladpletter og visne Bladrande. Symptomerne kan forveksles med de for Kaliumbrist særprægede Pletter, men de af Svampen ødelagte Bladdele bliver dog i regnfulde Perioder hurtigt sorte, og hele Planten faar et vissent Udseende; stærke Angreb iagttoges af *Stanley Jørgensen*, Høng, og *Th. Kristensen*, Skals.

Frugttræer og Frugtbuske.

Graa Monilia (*Monilia laxa f. mali*) paa Æble og Graa Monilia (*Monilia laxa*) paa Kirsebær har været usædvanlig ondartede, hvilket bl. a. Tallene i Oversigten paa henholdsvis 85 og 35 Forespørgsler vidner om. Man maa her regne med, at det er velkendte Sygdomme, som mange derfor ikke spørger om, selvom de optræder. I Juni modtog vi ca. 40 Indberetninger om Graa Monilia paa Æble, og $\frac{2}{3}$ lød paa almindelig udbredte, stærke Angreb Landet over. Paa Kirsebær var Angrebet naturligvis som sædvanlig værst paa Surkirsebær. En Udtalelse fra A Gylling synes at karakterisere Tilstanden mange Steder godt: »Sygdommen er mere ondartet paa Kirsebær end sædvanlig. I mange Tilfælde er over 50 pCt. af Skudene ødelagt«. Se iøvrigt Maanedsoversigten Side 29.

Gul Monilia (*Monilia fructigena*) havde gode Betingelser i de usædvanlig mange Skurvsaar, der fandtes paa Æbler og Pærer, og desuden var der ogsaa en Del »ormstukne« Æbler, som let blev angrebet. En Del af de ormstukne Æbler faldt dog af i den stærke Storm, vi havde først i September, og dette var nok medvirkende til, at den gule Monilia ikke paa de sildige Sorter blev saa slem, som man havde frygtet i den fugtige September.

Paa Pære og Blomme optraadte Gul Monilia meget varierende, men syntes som Helhed at være mindre alvorlig end paa Æble.

Sølvglans (*Stereum purpureum*) saas ogsaa en hel Del i 1944, baade i Æbler, Pærer, Blommer og Myrobalaner, som var svækkede i de strenge Frostvintre 1940—1942. Det vil vare længe, før Sporene efter disse Aar er udslettet helt i vore Frugtplantninger.

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) gjorde en hel Del Skade, fordi de Stængler, der var angrebet deraf, ikke kunde klare sig i den tørre Sommer, saa lige før eller under Bærrmodningen visnede de helt eller delvis, og Bærrene blev derved ikke udviklet paa de angrebne Stængler.

Kirsebærskurv (*Venturia cerasi*), der synes at være blevet alvorligere de senere Aar, var mærkværdig nok ikke særlig slem i 1944, selv paa Steder hvor den havde været alvorlig i

1943. Det er en Sygdom, som vistnok ikke skænkes tilstrækkelig Opmærksomhed, den ses ofte først, naar Bærrene er ved at skrumpe ind paa Grund af Angreb af mange Pletter, og saa er det for sent at gøre noget i det Aar.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) var meget alvorlig, især paa Frugterne, men synes dog som Helhed ikke at have været saa alvorlig som Æbleskurv. Ved Skærbæk var det paafaldende, at de gamle Sorter paa 100 Aar eller lignende klarede sig fint, medens de nyere staar daarligt, hvor de ikke passes med Sprøjtning (*A. Diemer*).

Gitterrust (*Gymnosporangium sabinæ*) blev set i usædvanlig mange Tilfælde. Et enkelt Sted synes der at have været Modstand mod at rydde de smittebringende Juniperus, i et andet Tilfælde, som er under Observation, synes det, som om Smitten er kommet fra Juniperus chinensis Pfitzeriana.

Stikkelsbærdræber (*Sphaerotheca mors uvæ*) har som sædvanlig optraadt meget varierende: mange Steder godartet, men andre Steder spredt over hele Landet ondartet. Der har været en paafaldende Overensstemmelse i Vurderingen af Sprøjtningens Nytte, særlig fremhæves Formalin + Sæbe, men desværre har det været vanskeligt at skaffe saavel Formalin som Sæbe. Et Sted har Sæbe været erstattet med $\frac{1}{4}$ pCt. Dekstrin med tilsyneladende god Virkning.

Æblernes Holdbarhed var gennemgaaende ringe, de sildige Sorter holdt sig dog mange Steder godt, se nærmere i Maa-nedsoversigten Side 4.

Bladfald har været meget almindeligt. I nogle Tilfælde maa Skylden lægges paa Sprøjtningen, i andre paa Skurven og atter i andre paa Sommertørken og meget ofte paa disse Aarsager i Fællesskab, paa Spindemider eller paa andre ikke nærmere bestemmelige Aarsager.

Frugtfald. Der var mange Steder sidst i Juni og i Juli et katastrofalt Frugtfald, uden at man kunde paavise nogen bestemt Aarsag dertil.

Gloeosporium perennans foraarsagede i Salling mange brune, indfaldne Pletter rundt omkring Knopperne paa Æblegrene paa stærkt gødede Træer. Paa de samme Grene var der ogsaa mange Kræftskaar, det er øjensynlig den for rigelige Gødningsmængde, der har gjort Træerne modtagelige.

Sprøjteskade saas mange Steder, der var sikkert flere forskellige Aarsager hertil: Svækkelse af Træerne fra tidligere strenge Frostvintre, rig Blomstring, en lang Regnperiode efterfulgt af stærk Varme og ikke mindst det stærke Skurvangreb og de mange Spindemider. Som Helhed var Sprøjteskadens Betydning ringe i Forhold til den Gavn, Sprøjtningen gjorde. Se nærmere om Sprøjteskade i Maanedsoversigten Side 27.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*). 1944 vil længe blive mindet som et Aar med et ualmindelig stærkt Skurvangreb. Det er ikke for meget sagt, at det er langt det værste Skurvaar, vi har haft siden rationel Sprøjtning af Æbletræer er blevet almindelig. Hovedaarsagen til den stærke Skurv var utvivlsomt den fugtige Forsommer, der gav den første Skurvsmitte, som kommer fra de nedfaldne Blade og i nogen Grad ogsaa fra de angrebne unge Grene, meget gode Smittebetingelser. Foruden at blive begunstiget direkte af Fugtigheden, fik Skurven ogsaa gode Betingelser, fordi Sprøjtearbejdet blev saa vanskeligt, idet Regnen i mangfoldige Tilfælde hindrede Sprøjtningen efter Blomstringen, saa Træerne ikke blev sprøjtet fra før Blomstringen og til 10—14 Dage eller mere efter Blomstringen, og denne forløb langsomt, saa der blev derved et langt Tidsrum, hvor Træerne under fugtige Forhold stod ubeskyttede mod Svampen.

Som medvirkende Aarsag til det stærke Skurvangreb maa ogsaa regnes Benzinmangelen, der har bevirket Uvillighed til at sprøjte om, hvis det har regnet lige efter, at Sprøjtningen var udført. Der var i 1944 Kemikalier nok til, at man kunde sprøjte med Bordeauxvædske, Svovlkalk og svovlholdige Specialmidler. De Steder, hvor Skurven var mindst alvorlig, var i mange Tilfælde saadanne, hvor der var sprøjtet 2 Gange mellem Løvspring og Blomstring. Her er Skurven blevet hemmet i Starten, og det har her ikke været saa katastrofalt, som hvor der kun er blevet sprøjtet en Gang inden Blomstringen, at det varede saa længe, inden næste Sprøjtning kunde udføres.

Der er adskillige Steder en tydelig Tendens til at tilskrive hele dette voldsomme Skurvangreb, at det i nogle Aar ikke har været tilladt at sprøjte med stærk Blaasten paa »Grøn Spids«. Vi mener absolut ikke dette har været afgørende. Nu i 1945 vil denne Sprøjtning mange Steder blive udført, og bliver

de følgende Aar saa mindre gunstige for Skurven, vil Æren for de mindre Skurvangreb blive tillagt Blaastenssprøjtningen. Det kan blive farligt at tillægge denne Sprøjtning for megen Betydning, og derfor ikke i tilstrækkelig Grad have sin Opmærksomhed henledt paa Skurvfaren, naar denne atter et andet Aar bliver større end normalt. Vi tillægger dette at faa udført baade en Sprøjtning paa »Tæt Klynge« (Bordeauxvædske) og paa Ballonstadiet (Svovlkalk eller Specialmidler) meget stor Betydning.

Foruden at give den fugtige Forsommer Skylden, maa man ogsaa regne med, at der af Hensyn til Faren for Sprøjteskade nu mange Steder bruges svovlholdige Specialmidler eller svag Svovlkalk, der i Virkning mod Skurven ikke kommer helt op paa Siden af »Standardsprøjtning« med Bordeauxvædske 1 : 1 : 100 paa tæt Klynge, Svovlkalk 2 : 100 lige før og lige efter Blomstringen og Hvid Bordeauxvædske $\frac{1}{2}$: 1 : 100 flere Gange senere.

Man kan faa mere Sprøjteskade end beregnet, naar man sprøjter med de saakaldte mildere virkende Vædsker, fordi Bladene da bliver mere skurvede og derfor mere ømfindtlige for Sprøjtning end skurvfri. Den helt rigtige Sprøjtevædske er endnu ikke fundet, men dette er maaske trods alt en Fordel for den dygtige Frugtavl, som kender sine Træer og kan gøre sine Iagttagelser med Hensyn til Sygdomme og Skadedyr samt Vejrforhold og bedre vælge gode Sprøjtninger end den mindre dygtige Frugtavl. Se iøvrigt om Æbleskurv i Maanedsoversigten Side 28, 48 og 65.

Køkkenurter.

Skivesvamp (*Colletotrichum oligochaetum*) angreb atter i 1944 ligesom i 1943 Agurker i Hus paa Fyn (*Chr. Fich*) og blev ogsaa fundet et Par Steder i Jylland (*Lars Hansen*).

Løg-Mosaiksyge (*Allium Virus 1*) er stadig meget almindelig, og Sygdommen forringer Udbyttet af Skalotteløg meget betydeligt i mange Haver. Fremavl af sunde Læggeløg er meget vigtig, og den Fremavl, der er sat i Gang af den jyske Løgsektion, maa hilses med Glæde og bør interessere alle Løgdyrkere, hvis de ikke har sunde Løg.

Løgskimmel (*Peronospora destructor*) var mange Steder en meget alvorlig Sygdom i Løgene. Den kom først i Skalotterne, hvor de primært angrebne Løg tidligt er kendelige paa den svage Top med slappe Blade, der snart faar en graaviolet Belægning af Svampen. 2 pCt. Bordeauxvædske + 2 pCt. Sprøjtolie hang udmærket fast paa Planterne, langt bedre end almindelig Bordeauxvædske med 2 pCt. Blaasten og 2 pCt. Kalk. Olien forhøjede ogsaa Virkningen af Sprøjtningen betydeligt.

Det er tydeligt, at Løg, der kontrolleres til Fremavl for Mosaiksyge, ogsaa bør kontrolleres for Løgskimmel, saa man efterhaanden kan komme saa vidt, at der kan leveres Løg, der baade er fri for Virus og Løgskimmel.

Graaskimmel (*Botrytis allii*). Denne Sygdom, der tidligere er kaldt Drueskimmel, og som hovedsageligt gør Skade under Opbevaringen, angreb i Maribo Amt meget hurtigt afpuddede Løg i Kasserne, især paa de Løg som var saarede ved Afpuddningen (*Georg Jensen*).

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) var mange Steder meget udbredt, og der var ofte utilfredsstillende Resultat af Sprøjtning med Bordeauxvædske el. lign. Det synes, som om det særlig var, hvor Vækstforholdene ikke var helt gode, at Svampen hemmede Knoldudviklingen betydeligt.

Prydplanter.

Straaleplet (*Diplocarpon rosae*) paa Roser var meget alvorlig og foraarsagede, at mange Roser stod bladløse meget for tidligt. I Lyngby saas det som saa ofte tidligere, at en Gruppe Rødhætte, der staar under et Pæretæ, som faar flere Sommer-sprøjtninger med Bordeauxvædske, beholder Bladene til langt hen paa Efteraaret, medens samme Sort i flere nærstaaende Grupper taber Bladene for tidligt.

Tulpanerne blev mange Steder ikke saa gode som ønsket, særlig i de tidlige Sorter, der paa Grund af vanskelige Eksportforhold kom for sent til Landet og derfor blev lagt for sent, men som alligevel blev stillet tidligt til Drivning, blev der for meget Svind. Ved Gisselfeld drev det første Hold Tulpaner meget langsomt, og hos Sorten »Red Star« var der en Tilbøje-

lighed til, at Kronbladene knækkede midt over hos 10—15 pCt. af Blomsterne, dette var importerede Løg (*H. Wedege*). Se iøvrigt om Blomsterløg i Maanedsoversigten Side 6.

Tulipan-Graaskimmel (*Botrytis tulipae*), der tidligere er kaldt Tulipan-Drueskimmel, var mange Steder meget alvorlig i den fugtige Forsommer.

7. Skadedyr af særlig Interesse.

Ved Prosper Bovien.

Korn og Græsser.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Angrebene var alvorlige i mange Egne. I Maj modtog vi mange Prøver (Havre, Byg, Hvede) til Undersøgelse, der næsten altid gav positivt Resultat. Fra Aalborg skrives: »Havreaal bemærkes meget almindeligt i Aar, i Særdeleshed i Havre efter Byg, og der er allerede pløjet Marker om. Det er iøjnefaldende, at Havreaalene kan føres rundt med Sandstormene, men det saa vi ogsaa i 1939 efter Stormen i 1938« (*J. Chr. Andersen-Lyngvad*). Fra Grenaa meldes, at Angrebene er stærkere end de nærmest foregaaende Aar (*A. Larsen-Ledet*). I Juni—Juli forelaa mange Indberetninger om alvorlige Angreb, særlig fra Jylland. Fra Aarhus-egnen skrives: »Havreaal synes i Aar at optræde mere ondartet end sædvanlig. Jeg er tilbøjelig til at tro, at dette ikke er uden Sammenhæng dermed, at Jorden i Aar har været meget løs, hvor Tromling ikke har fundet Sted« (*A. Diederich*). Fra Rønde: »Angreb af Havreaal iagttages hvert Aar, men Skaden har i Aar været langt større end i de senere Aar. Mange Bygmarker er stærkt angrebet, og hvor Sædskiftet ligger saaledes, at Havre følger efter Byg, har Ompløjning i flere Tilfælde været nødvendig« (*C. Nørgaard Pedersen*). Fra Aalborg: »Ajle med Nedfælder har kunnet faa Havren til at vokse fra Angrebet. Hvor Nedfældningsrørene har gaaet, var der i flere Tilfælde ingen synlige overjordiske Symptomer, men derimod mellem Nedfældningsrørene« (*J. Chr. Andersen-Lyngvad*). Paa Samsø, hvor Havredyrkningen er temmelig moderat, har Aalen gjort sig mere bemærket end sædvanlig (*P. Riis Vestergaard*).

Tusindben se Diverse.

Oldenborrelarver se Diverse.

Gaasebiller se Diverse.

Sct. Hans Oldenborrer se Diverse.

Smældelarver se Diverse.

Jordloppelarver. Et Angreb forårsaget af Arten *Crepidodera ferruginea* i Byg efter 3. Aars Græs, saas i Maj ved Brørup (A. Dam Kofoed). I Begyndelsen af Juli indsendtes fra Holme-gaards Mose (P. Grøntved) Udlæg af Alm. Rajgræs, der var beskadiget af Jordloppelarver, der havde gnavet sig ind gennem Bladskedens nederste Del, hvorefter de havde arbejdet sig op efter i Skuddet. Her fandtes Larverne. Udlægget visnede, og Skaden var betydelig. Den 1. August klækkedes Jordlopperne, og det viste sig at være Arten *Chaetocnema aridula*, der ikke før er truffet som Skadedyr her i Landet, men kendes som saadan (paa Korn og Græsser) i Udlandet. Larven kan let forveksles med Larven af *Crepidodera*, men optræder senere, idet Overvintringen har fundet Sted som voksent Insekt.

Halmhvepsens Larve (*Cephus pygmaeus*). Der foreligger kun en Indberetning om Angreb, nemlig fra Hads Herred, hvor en Bygmark paa $1\frac{1}{2}$ ha blev stærkt angrebet (H. Jensen).

Knoporme se Diverse.

Hvidaksuglens Larve (*Hadena secalis*). I Maj rapporteredes et enkelt stærkt Angreb fra Aarhusegnen. I en Rugmark var ca. 10 pCt. af Straaene pletvis overgnavet (J. Pedersen). Fra Løkkenegnen skrives i Juni: »Angreb er temmelig almindelige her paa Egnen, men kun i Markens Yderkanter og særlig langs græsbevoksede Markveje og Grøftkanter. Bierkander's Beskrivelse af Angrebet, der i Foraarets Løb flytter opad med Knæenes Dannelse, passede udmærket« (O. Kirk Jacobsen).

Stankelbenlarver se Diverse.

Haarmylglarver se Diverse.

Frøttuelarver (*Oscinis frit*). Fra Bornholm skrives i April, at 8 Td. Land af en 10 Td. Land stor Rugmark maatte om-saas. Smældelarver var dog medvirkende (A. Juel-Nielsen). Og-saa fra Grindsted og Roskilde meldes om Angreb i Rug. Om Angreb i Vaarsæd foreligger kun faa Indberetninger, hvoraf kun to omhandler stærke Angreb. Hist og her bemærkes noget Topangreb. I Oktober indløb et Par Beretninger om Angreb i Rug.

Fugle se Diverse.

Mus se Diverse.

Bælgplanter.

Stængelaal (*Tylenchus dipsaci*). Fra Kolding skrives i April om et stærkt Angreb i en Mark, hvor Rødkløver og Lucerne var saaet i Blanding. Ogsaa Lucernen var angrebet (*O. Ruby*). Dette behøver dog ingenlunde at betyde, at der har fundet Smitte Sted fra Kløver til Lucerne og omvendt. Fra Nordthy meldes, at der fandtes Rødkløveraal i 11 Landbrug og Hvidkløveraal i 5 (*J. Kr. Sønstrup*). Fra Graasten skrives i Maj: »I en Hvidkløvermark (3-aarig) fandtes ganske ødelæggende Angreb i den ene Halvdel, hvor der var dyrket Hvidkløver en Gang ekstra i Sædskiftet (*M. Nissen*). Fra Haderslev: »Der findes her paa Eggen ikke helt faa Angreb i 2. Aars Kløvermarken. Det mest almindelige Sædskifte er: Havre, Vintersæd, Roer, Byg, Byg, Kløver, Kløver« (*Fr. Nielsen*).

Fra Aarhuseggen skrives om et Angreb i Lucerne, hvor man tydelig kunde se, hvorledes Smitten med Overfladevandet kan føres ned ad Bakkeskraaninger (*A. Diederich*). Fra Samsø meldes, at der kan findes Pletter i de fleste af Øens Lucerne marker paa 3 Aar eller derover (*P. Riis Vestergaard*). Fra Lolland-Falster skrives i Juni: »Der er hændt os det mærkelige, at Lucerneaaalen i vore Markers første Slet i Aar er uden Betydning. Markerne har været saa frodige, at Angrebene ikke synes at have bredt sig siden i Fjor, ja, i visse Tilfælde er Aalepletterne reduceret. Men da de lolland-falsterske Marker er stærkt inficeret, kommer »Aalebilledet« formentlig frem i 2. Slæt« (*R. E. Rasmussen*).

Gaasebiller se Diverse.

Bladrandbiller (*Sitona lineata*). Fra Svendborg skrives i Maj, at der har været meget ondartede Angreb i mange Haver. Billerne kunde helt sætte Ærterne i Staa (*H. Larsen*). I September angreb Billerne Udlæg af Lucerne og Kløver i Sønderjylland (*A. Buchreitz, H. Møller Nielsen*).

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Fra Skelskør skrives i Juni, at der er stærke Angreb i alle Frømarker. De fleste Marker pudres, men Betingelserne var daarlige (*H. Wraae-Jensen*). Der indløb adskillige andre Beretninger om stærke Angreb baade i

Rød- og Hvidkløver. Desværre syntes Virkningen af Cryocid ikke at have været saa paalidelig som ellers. Aarsagen hertil er ukendt.

Lucernegnaveren (*Phytonomus variabilis*). Fra Lucerneundersøgelserne i Jylland meldes i Juli, at Lucernegnaveren har optraadt i saa godt som alle Marker fra sidst i Juni til sidst i Juli. Nogle Steder har den forvoldt en Del Skade, særlig hvor Vækstforholdene ikke har været de bedst mulige (*H. Møller Nielsen*).

Stankelbenlarver se Diverse.

Lucerneblad-Galmyggen (*Jaapiella medicaginis*). Fra Nordjylland skrives: »I August Maaned har man kunnet finde større eller mindre Angreb i mange Lucernemarker. Angrebet synes at være værst, hvor Lucernen er trykket af Tørken, hvilket ogsaa iagttoges 1943. I enkelte stærkt angrebne Marker blev Udbyttet af 2. Slæt væsentlig nedsat. Paa de unge Skud, der vokser op efter 2. Slæt, kan Angrebet blive voldsomt. I en Lucernemark, der blev slaaet d. 15. August, fandtes der d. 25. August Larver i næsten hvert eneste Blad. Antallet var gennemgaaende 7—15 Larver pr. Blad. I et enkelt Tilfælde taltes der 23 Larver i et Blad (*H. Møller Nielsen*). Ogsaa fra Skærbæk (*A. Buchreitz*) skrives om Angreb.

Snegle se Diverse.

Mus se Diverse.

Beder.

Tusindben se Diverse.

Bedelus (*Aphis papaveris*). Af de 32 Beretninger, der indløb i Juni, meldte de 10, at Angreb endnu ikke var set, 13 rapporterede svage og 9 truende Angreb. I Juli var Angreb meget almindelige, men kun i Halvdelen af Tilfældene karakteriseredes de som virkelig alvorlige. I Løbet af Maaneden tog Angrebene af. Fra Lolland-Falster skrives: »Saa truende ud, navnlig for Bederøefrøet, men var ogsaa begyndt alvorligt paa 2. Aars Roerne. Det fugtige Vejr betingede imidlertid en næsten fuldstændig Udryddelse ved Snyltesvampe (*E. Bøgh*). Fra Aarhus: »Angreb i Maanedens Begyndelse almindelige og ret stærke

i Frøroerne. Den 7. Juli konstateredes Sygdom blandt Lusene, som døde i stort Tal« (*J. Pedersen*). Fra Aarslev: »Angreb af Bedelus har i Sommer været af usædvanligt Omfang. I Hestebønne har det kun været muligt at holde Angrebet nogenlunde nede ved gentagne og tidlige Afknibninger af angrebne Topskud. I Valmuer fandtes Bedelus paa omtrent hvert Blad, dog synes Skaden at være uvæsentlig« (*A. Larsen*). I Begyndelsen af August ebbede Angrebene ud og var i det store og hele uden Betydning i Maaneden.

Den matsorte Aadselbille (*Blitophaga opaca*). Bortset fra lokale Undtagelser optraadte dette Skadedyr meget godartet i 1944. I Maj indløb 7 Beretninger om stærke, 37 om svage Angreb. Det fremhævedes ofte, at Billerne var i Overtal, og at Larverne først begyndte at vise sig mod Slutningen af Maaneden. I Juni melder de fleste Beretninger om svage Angreb uden større Skadevirkning. Fra Hobro skrives: »Angreb overordentlig almindelige, men Vejrliget synes at have holdt Biller og Larver nede, saa Skaden har været ubetydelig« (*B. Jacobsen*). Fra Vejle skrives dog: »Der er konstateret flere ret alvorlige Angreb« (*B. Bagger*). Fra Pjedsted: »Der er ved Maanedens Slutning konstateret mange Angreb, og der er ogsaa anvendt en Del Gift til Bekæmpelse. Larverne synes i Aar at være fremkommet meget sent« (*M. Olsen*). Der skrives endvidere om et enkelt ret alvorligt Angreb fra Bølling Herred (*A. Ammitzbøl*).

Oldenborrelarver se Diverse.

Gaasebiller se Diverse.

Runkelroebillen (*Atomaria linearis*). I Maj indløb nogle Meddelelser om Angreb paa Lolland-Falster. I Juni var der Angreb flere Steder paa Bornholm og stærkest i Tidsrummet fra Spiring til Udtynding. Flere Marker omsaaet (*A. Juel-Nielsen*). Ogsaa paa Sorøegnen konstateredes Angreb. Ved Eftersaaing med en Blanding af Bede- og Kaalroefrø kom Kaalroefrøet udmærket, medens Bederoefrøet næsten udeblev (*O. Møller-Larsen*).

Smælderlarver se Diverse.

Den plettede Skjoldbille (*Cassida nebulosa*). Der er kun set ganske enkelte og betydningsløse Angreb.

Knoporme se Diverse.

Stankelbenlarver se Diverse.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Dette Skadedyr havde et udpræget Hærgningsaar, men Følgerne blev heldigvis ikke nær saa alvorlige, som det saa ud til først paa Sommeren. Aarsagen hertil maa søges i det Forhold, at det var Larverne af 1. Generation og kun i ringe Grad de følgende Generationer, der optraadte i stort Tal.

I Maj Maaned forelaa en Række Indberetninger om stærk Ægbelægning. I Maanedens Løb bemærkedes de første Bladminer nogle Steder i det nordlige Jylland.

De 80 Beretninger, der indløb i Juni, meldte alle om Angreb, der kun i 15 Tilfælde karakteriseredes som svage. Resten af Rapporterne omtalte dem som stærke eller endog af katastrofal Voldsomhed. De værste Hærgninger indtraf i Nørrejylland, men i alle Landets Dele blev der fundet betydelige Angreb. Angrebene i Forbindelse med det kolde, regnfulde Vejr bevirkede, at Roerne i lang Tid standsede i Væksten. Ikke sjældent, og navnlig hvor der var saadet sent og ikke tyndet i Tide, kunde Skadevirkningen være saa stor, at Omsaaning var nødvendig. Vi vælger i Flæng nogle af de mange Beretninger. Fra Hammerum Herred: »Angrebene har været meget stærke. Der findes Marker, hvor Roerækkerne kun tegner sig som lange, brune Striber gennem Marken. Angrebene er saa stærke, at Landmændene her paa Egnen næppe tør saa ret store Arealer med Bederoer næste Aar« (*J. Foged*). Fra Himmerland: »Angrebet har i Aar været kolossalt. 1. Aars Roerne har været meget medtaget, men værst ser næsten Frøroerne ud, hvor Hovedparten af Bladene hænger brune og visne og rasler i Vinden. I Haverne har Spinaten været ubrugelig til omkring den 20. Juni« (*S. A. Ladefoged*). Fra Viborg: »De voldsomste Angreb, der hidtil er set heromkring« (*A. P. Aidl*). Fra Lolland-Falster: »Bedefluen findes i alle Bedemarken. I de fleste Marker er Angrebene af betydeligt Omfang« (*E. Bøgh*). Ogsaa fra Bornholm skrives om stærke Angreb (*A. Juul-Nielsen*). Paa Fyen og Sjælland var Angrebene ligeledes almindelige, men Skadevirkningen bedømtes i Almindelighed mere optimistisk.

Efter de meget stærke Angreb i Juni og Begyndelsen af Juli syntes der at komme en Standsning, idet Flertallet af Indberetningerne meldte, at der kun var set ringe Spor af 2. Generations Angreb. Ofte fremhævedes det, at Roerne rettede

sig i det varme Vejr. Fra Randers skrives: »Efter det voldsomme Angreb i Juni har Bederoerne rettet sig godt i Juli, og der findes ingen Angreb for Tiden« (V. Sørensen). Fra Vejle skrives: »Første Angreb var i det væsentlige forbi for 2—3 Uger siden, men nu er Bladene stærkt besat med Æg igen« (B. Bagger).

I første Halvdel af August fandtes stedvis, f. Eks. paa Lolland-Falster, kraftige Angreb, men disse ebbede ud, og sidst i Maaneden var det ved et Besøg i det nordlige Jylland umuligt at finde levende Larver i Bladene. Hist og her saas forladte Miner, og det var paafaldende, saa godt de Marker, der tidligere har været angrebet, var kommet sig. Fra September foreligger kun meget faa Meddelelser om Angreb. Fra Vejen-Brørup skrives saaledes: »Enkelte Steder ses stærke Angreb, der næsten ødelægger Toppen« (A. Dam Kofoed). Fra Skærbæk: »Bedefluerne var slemme i 1. og 2. Generation, men helt beskedne i 3. Generation. Det er forunderligt, at Arealer, der har været udsat for næsten ustandselige Angreb, alligevel staar nogenlunde, selvom Toppen jo ikke er meget værd« (A. Buchreitz).

Snegle se Diverse.

Korsblomstrede.

Kaalthrips (*Thrips angusticeps*). I Maj skrives fra Aarhus om et ualmindelig ondartet Angreb i en Kaalroemark. Det var værre, hvor Hør var Forfrugten end efter Korn (A. Diederich). Paa Oddereggen fandtes enkelte, ret haarde Angreb efter Hør (Sv. Worm Nielsen). Angreb er endvidere konstateret ved Vejle, hvor Hør ligeledes var Forfrugt (B. Bagger), paa Morsø (Engelhart Jensen) samt ved Rørby (J. Jensen) og Kalundborg (Stanley Jørgensen).

Kaaltægen (*Eurydema oleracea*). Der blev ikke rapporteret et eneste Angreb af Betydning.

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). I det store og hele har Lusen været ret godartet i 1944. Lokalt er der anrettet nogen Skade paa Kaal i Haverne, men der foreligger kun faa Indberetninger om betydende Angreb i Kaalroemarkerne. Fra Brande skrives om saadanne Angreb i August (P. Trosborg), og i September meldes fra Hornum og Morsø, at der er set stærke

Angreb i Maanedens Løb og særlig paa de mange Stokløbere i Wilhelmsburger (*F. Rasmussen, Engelhart Jensen*).

Oldenborrelarver se Diverse.

Glimmerbæsser (*Meligethes aeneus*). Der indløb mange Beretninger om Angreb, der ofte karakteriseredes som ualmindelig ondartede. Mangelen paa Derris gjorde sig ofte gældende. Der rapporteredes udmærkede Resultater af Pudring med Gesarol. Trods Faren for Bierne anvendte man nogle Steder Arsenik-Cryocid-Pudder. Fra Lammefjorden meldtes dog, at dette MiddeL var anvendt med godt Resultat paa Gul Sennep paa et saa tidligt Tidspunkt, at Bierne endnu ikke havde indfundet sig i Marken (*H. Jensen*).

Smælderlarver se Diverse.

Jordløpper (*Phyllotreta spp.*) Selvom Angreb var almindelige, var de kun sjældent saa alvorlige, at Omsaaning var nødvendig. Fra Sydsjælland skrives: »Der var stærke Angreb i de varme Dage omkring den 12. Maj. Angrebene blev standset af det kolde Vejr, og da Varmen kom igen i Slutningen af Maaneden, var Kaalroerne saa store, at Jordløpperne ikke kunde ødelægge dem« (*P. Grøntved*). Der skrives om god Virkning af Pudringer med Cryocid og Gesarol (*J. B. Knudsen, Sv. E. Bertelsen*). Fra Haslev skrives, at der er opnaaet særdeles god Virkning med Pudring med Melkalk (150 kg pr. ha) (*Sv. R. Jensen*).

Kaalbladhvepsens Larve (*Athalia spinarum*). I August meldes om stærke, saavel som svage Angreb i Kaal og Kaalroer paa Stevns (*J. Johansen, K. Iversen*). Angreb er endvidere rapporteret fra Randers, Helgenæs og Skelskør. I September skrives om Angreb fra Lammefjorden i en Turnipsmark (*H. Jensen*). Ved Nykøbing Sj. gik det ud over Sennep (*N. M. Nielsen*). Et Angreb paa Sennep til Grøngødning fandtes ved Hillerød i Oktober.

Knoporme se Diverse.

Kaalorme (*Pieris brassicae og rapae*). Begge disse Arters Larver optraadte i usædvanligt Antal og i vekslende indbyrdes Talforhold. Ikke sjældent var de smaa grønne Larver af *P. rapae* i Overtal. Paa Kaalroerne var Skaden dog af begrænset Omfang, men Larverne hærgede voldsomt i Haverne paa alle

Slags Kaal. Fra Svendborg skrives saaledes: »Her har vi det stærkeste Angreb, vi nogensinde har set. Hele Kaalmarker er ødelagt, og i Haverne er en meget stor Part af Rosenkaal og Grønkaal fuldstændig afribbet« (*H. Larsen*). Ogsaa *Tropæolum* blev stærkt angrebet, og Larverne af *P. rapae* saas paa Reseda. Gesarol anvendtes ofte med godt Resultat.

Stankelbenlarver se Diverse.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). De første Angreb af Betydning konstateredes i Juni. I den følgende Periode optraadte Skadedyret i usædvanlig ondartet Grad. I Juli indløb saaledes 44 Beretninger om stærke, 16 om svage Angreb. Kun i 5 Tilfælde meldtes, at Angreb ikke var set. Bakteriosen blev tidlig et almindeligt Fænomen. Fra Haderslev skrives: »Angrebene er i Aar særdeles voldsomme. Der findes Kaalroemarker, hvor næsten alle Planter er angrebne. Kaalroemarkerne stinker allerede langt væk af Raaddenskab, trods det, at Roerne er bitte smaa« (*Fr. Nielsen*).

Mange Indberetninger har et lignende Indhold, og det bemærkes ofte, at Flerhovedethed er et almindeligt Fænomen. Ogsaa i Kaalen var Angrebene ofte alvorlige. Fra Svendborg meldes: »Overordenlig stærke Angreb overalt. Det er særlig gaaet ud over Rødkaalen, hvor mange Steder langt over Halvdelen af Bestanden er ødelagt. En Del af Planterne raadner omkring Hjertet, andre skyder nye Skud ud og danner smaa Hoveder« (*H. Larsen*). Fra Præstø: »Stærke Angreb i hele Amtet. Det meste af den tidlige Blomkaal er totalt ødelagt« (*H. J. Rasmussen*). I Begyndelsen af Oktober ebbede Angrebene ud.

Kaalfluellarver (*Chortophila spp.*). I Juni meldtes der kun om spredte og oftest svage Angreb i Kaalroerne, medens der anrettedes betydelig Skade paa Kaalen adskillige Steder. Fra Skærbæk skrives: »Næsten alle Hovedkaal falder, hvor man intet gør mod Fluën. Frugtrækarbolineum (0.25 pCt.) virker godt« (*A. Diemer*). Fra Sorø: »Angreb har saavel i Kaalroemarker som i Kaalmarker været almindelige. I de sidstnævnte har man dog i enkelte Tilfælde kunnet forebygge Angrebet ved Hjælp af Forbiat« (*O. Møller Larsen*). I Kaalroemarkerne fandtes der i Juli og navnlig i Jylland en Del stærke Angreb, men de var ikke nær saa talrige og svære som i 1943. Fra Hvetbo Herred skrives: »Mange og ret stærke Angreb særlig paa de

løse, sandede Jorder herude langs Havet« (O. Kirk Jacobsen). Fra V. Hassing: »Meget stærkt, helt ødelæggende Angreb er iagttaget paa løse, sandede Jorder ned mod Kattegat. Paa flere Marker staar kun ganske enkelte Planter tilbage. Sidste Aar var Angrebet ogsaa voldsomt, hvorfor flere Landmænd er gaaet over til at dyrke Fodersukkerroer« (N. Engvang Hansen). Disse Angreb skyldes Arten *Chortophila floralis*. Ogsaa i August og September rapporteredes en Del kraftige Angreb i Kaalroer i Jylland. Fra Grindsted skrives saaledes: »I omsaaede Roemarker har Angrebene i nogle Tilfælde været katastrofale, idet der er fundet op til 90 pCt. angrebne Planter. I de normalt saaede Marker har Angrebene tilsyneladende været uden Betydning« (J. J. Jakobsen). I Oktober meldes fra Tylstrup, S. V.-Himmerland og Brande om ret stærke Angreb i de store Roer. Endvidere foreligger der Indberetninger om alvorlige Angreb i Kaal. Den gode Virkning af Frugttrækarbolineum fremhæves i flere Tilfælde.

Snegle se Diverse.

Kartofler.

Kartoffelaal (*Heterodera Schachtii*). Nye Angreb er fundet et stort Antal Steder baade paa Øerne og i Jylland (Helsingør, Aalborg, Dronningmølle, Aabybro samt paa Lolland-Falster m. m.).

Tusindben se Diverse.

Smælderlarver se Diverse.

Knoporme se Diverse.

Industriplanter.

Tobak.

Bladaal (*Aphelenchus ritzema bosii*). Fra Fakse Ladeplads indsendtes Blade af Tobak med karakteristiske visnende Pletter foraarsaget af denne Nematode.

Ørentviste se Diverse.

Smælderlarver se Diverse.

Knoporme se Diverse.

Stankelbenlarver se Diverse.

Snegle se Diverse.

Hamp og Hør.

Stankelbenlarver se Diverse.

Skærmpplanter.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Der foreligger en Del Indberetninger om slemme Angreb, og i flere Tilfælde fremhæves den gode Virkning af Vanding med Frugttrækarbolineum. Fra Skals skrives: »Angrebene har raset hele Sommeren igennem, og der er kun set to gode Gulerodsmarker« (*Th. Kristensen*). Fra Sydfyn: »Jeg har i Sommer, da Gulerødderne godt og vel havde skiftet Blade, vandet dem med Abolin i Styrken 2 pCt. De smaa Gulerodsplanter blev en Del svedet i Toppen, men rettede sig hurtigt igen. Resultatet blev et ganske ubetydeligt Angreb« (*Chr. Greve*).

Gulerodsbladtoppen (*Trioza apicalis*). Der foreligger talrige Indberetninger om svære Angreb i Jylland og et enkelt Sted paa Fyn. Fra Støvring skrives i Juni, at Angrebet mange Steder er saa stor en Plage, at man saa godt som intet faar ud af Kulturen grundet paa Mangel paa Sprøjtemidler. Undertiden indstilles Dyrkningen helt (*R. Jensen*). Fra Himmerland skrives i Juli: »Krusesyge er meget slem paa alle Gulerødder, saavel i Haver som i Marker. Man maa regne med, at der praktisk talt ingen Gulerødder bliver i Aar eller i hvert Fald en meget daarlig Kvalitet. En Gartner her paa Egnen har sprøjtet med 2 pCt. Frugttrækarbolineum, da Planterne var smaa. Det har ikke svedet det mindste og synes at have haft ret god Virkning« (*Chr. Oksen*). Ogsaa fra andre Egne af Jylland (Spangsbjerg, Brande-Thyregod, Bølling, Skals og Jelling m. m.) foreligger Beretninger om alvorlige Angreb. Ved Svendborg blev ca. 7 Tdr. Land praktisk talt ødelagt (*H. Larsen*). Fra Blangstedgaard oplyses, at Angrebene var ruinerende i 1943, men at de udeblev i 1944 (*N. Dullum*),

Knoporme se Diverse.

Frugttræer og Frugtbuske.

Bladlus (*Aphididae*). De første Bladlus paa Æble saas ved Sundeved d. 12. April og ved Fjeldborg d. 20. April. Der var allerede da mange Mariehøns fremme (*N. Gram*). I Maj meldte Flertallet af Indberetningerne om kraftig Optræden af Lus,

selvom det ofte fremhævedes, at det kolde Vejr virkede hemmende. I Juni tog Angrebene yderligere Fart. Af Frugttræerne syntes Blomme at være mest medtaget. Fra Svendborg skrives: »Vi vader i Bladlus. Paa Blommetræerne vandrer de i mange Tilfælde op og ned ad Stammerne. Paa Solbær er de ogsaa saa ondartede, som det ikke er set i mange Aar. Ribs og Stikkelsbær lider ogsaa. Paa Æble er der ogsaa Angreb, men lidt mere spredt, da disse passes bedre med Sprøjtning« (*H. Larsen*). Fra Sjælland: »Æbletræernes Bladlus formerede sig stærkt op, da Varmen kom, men der synes at være mange Bladlusfjender, særlig Svævefluer« (*A. Klougart*). Endnu i Slutningen af Juli var Angrebene alvorlige mange Steder, men i Almindelighed meldes det, at de var paa Retur. Værst synes Angrebene paa Kirsebær og Blomme. Paa Kirsebær (søde) var Lusene dog næsten forsvundet, men Sporene saas tydeligt i Form af visne Endeskud. Paa Æble standsede Skudvæksten for tidligt, og Frugterne havde taget Skade« (*J. Klarup Hansen*).

Blodlusen (*Schizoneura lanigera*). Der konstateres stadig nye Tilfælde og paa Steder, hvor den tilsyneladende var forsvundet efter de strenge Vintre, breder den sig igen. Fra det sydlige Sønderjylland skrives, at der er set parasiterede Blodlus i en Have, hvor der aldrig har været sat Hvepse ud (*M. Surlykke Wistoft*). Fra Svendborg skrives, at Lusen breder sig stærkt, og at der stadig findes nye Angreb, dog ikke uden at det har kunnet konstateres, at der tillige var Hvepse paa Stedet (*H. Møller*).

Komma-Skjoldlus (*Lepidosaphes ulmi*). Fra Esbjergegnen meldes om et overordentlig slemt Angreb i en større, ældre Frugtplantage. Grenpartier kunde være tæt oversaaet med de hvidlige Larver, der havde sat sig fast helt ude paa Bladstilke og Bladplader (*M. Sørensen*).

Æblesnudebillen (*Anthonomus pomorum*). Fra Thy skrives: »95 pCt. af Blomsterne paa Lanes Prince Albert er ødelagt. Alle Sorter er iøvrigt angrebne« (*A. Pallesen*). Fra Skive: »Visse Steder har Angrebet været det værste i mange Aar« (*J. C. Myr-høj*). Fra Horsens: »Dette Angreb var i Aar noget voldsommere end sædvanligt« (*Chr. A. Nørholm*).

Stikkelsbærhvepsen (*Pteronus ribesii*). Dette Skadedyrs første Generation hærgede voldsomt i Maj og Begyndelsen af Juni. Da man savnede Derrispudder, anvendtes med godt Resultat

Sprøjtning med Cryocid (1 pCt.) samt, hvor det kunde skaffes, Gesarol. En Materialhandel i Holbæk havde paa een Dag 270 Ekspeditioner af Cryocid. I Juli hærgede 2. Generations Larver alvorligt mange Steder og ikke mindst paa Ribsbuskene, der nu syntes at foretrækkes. Æg af 3. Generation iagttoges i August, men der foreligger intet om Skaden.

Æblehvepsen (*Hoplocampa testudinea*). I Juni meldte 12 Beretninger om ingen eller svage Angreb, medens et tilsvarende Antal rapporterede stærke Angreb, der undertiden var alvorligere end Aaret før. Fra Næstved skrives, at Angrebene først blev tydelige sidst i Juni.

Blommehvepsen (*Hoplocampa fulvicornis*). I 6 af de 22 indkomne Beretninger meldes om stærke Angreb, der var særlig følelige, hvor der kun var ansat faa Blommer.

Ribsmøllet (*Incurvaria capitella*). Fra Horsens skrives, at Endeknoppen paa Solbær meget ofte er angrebet (*Chr. A. Nørholm*). Ogsaa fra Hammel skrives om Angreb paa Solbær.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Viklerens Æglægning begyndte meget sent, og Larverne naede kun en ringe Størrelse i Løbet af Juli Maaned. Det viste sig, at Angrebene ofte var alvorlige. Fra Københavns Omegn skrives saaledes: »Har været meget slem ved Æblerne i Aar. I mange Haver er 50 pCt. af Æblerne ødelagt. De tidlige Sorter synes mest angrebet« (*A. Rasmussen*). Fra Holbæk Amt: »Angrebene synes at være mere almindelige end i Fjor« (*H. Nielsen*). Fra Næstved: »Meget slemme Angreb suppleret med andre Insektgnav under Augusttørken. De beskadigede Frugter bliver nu angrebet af Gul Frugtskimmel« (*M. E. Elting*). Fra Nørrejylland: »Meget stærke Angreb paa Transparente blanche m. fl. Sorter, hvilket nok for en Del maa tilskrives Savnet af Blyarsenat og Frugtavlernes vel begrundede Angst for at anvende Calciumarsenat i Stedet« (*A. Pallesen*).

Guldhalen (*Euproctis chrysorrhoea*). Larven af denne Sommerfugl optraadte i enormt Antal paa den lille Ø Nyord ved Møen. Om dette Angreb har Magister *N. Bolwig* aflagt følgende Beretning:

Guldhalen har igen i 1944 vist sig som et alvorligt Skadedyr. Denne Gang var det Øen Nyord, der blev stærkt hærget. Første Gang, vi i det hele taget hørte om Guldhalen som Skadedyr i Danmark, var i 1940, da der rapporteredes meget

alvorlige Angreb paa Møn, hvor nogle Plantager syd for Stege Nor og paa Vestmøn blev stærkt hærget. Aaret efter, 1941, klagedes der igen over stærke Angreb. Denne Gang var det ikke alene galt paa Møn, men ogsaa paa Falster og Lolland. I 1942 syntes Angrebene at være stærkt paa Retur, idet de kun blev rapporteret fra Vestlolland. Da der i 1943 ingen Indberetninger kom, mente vi at have Grund til at antage, at nu var det Slut med Angrebene, men i Foraaret 1944 blev vi belært om, at dette langt fra var Tilfældet, idet der kom en Meddelelse fra Møns Frugtavlere, ifølge hvilken der skulde have været et stærkt Angreb paa Nyord det foregaaende Aar. Man var bange, det skulde brede sig til Møn. For at fastslaa, hvor alvorligt Angrebet var, aflagde jeg et Besøg paa Øen d. 25. Maj. Det viste sig, at Angrebet var saa alvorligt, at man maatte frygte, at en væsentlig Del af Øens Træbestand vilde blive afløvet. Dertil kom den Fare, som Larvernes Gifthaar frembød for Beboerne. Det blev derfor anbefalet at sprøjte omtrent samtlige Træer og Buske. Af Hensyn til de særlige Forhold, der gjorde sig gældende ved dette Angreb, tilbød man fra Statens Side at betale Halvdelen af Udgifterne ved en Sprøjtning med indtil Kr. 500.—. Dette Tilbud blev akcepteret. Paa Grund af daarligt Vejr blev Sprøjningen udsat til Dagene fra d. 14.—17. Juni. Vejret var stadig daarligt med Regn og Blæst, men Tidspunktet var saa vidt fremskredent, at Sprøjningen under ingen Omstændigheder lod sig udsætte længere. Mange Larver var allerede holdt op med at æde og kunde derfor ikke forventes at blive dræbt ved en Sprøjtning. En Undersøgelse af Træerne efter Sprøjningen viste, at en hel Del af Sprøjtevædsken trods kraftige Regnbyger var blevet hængende paa Bladene. Mange Larver blev fundet syge eller døde, men som ventet, syntes de største Larver ganske uberørte af Sprøjningen.

Den Skade, der var forvoldt, var meget stor. Mange Træer var fuldstændigt afløvede, saaledes at kun Stilkene og Bladenes Midtribber var tilbage. Værst var det gaet ud over Pære, men ogsaa mange andre Træsarter var slemt medtagne. Saaledes var ogsaa Æble, Blomme og Eg angrebet. Stammer og Grene var ofte helt røde af Larver, som mange Steder sad tæt Side om Side. Ogsaa Tjørn og Mirabelhække var stærkt angrebne, men her var det dog ikke lykkedes Larverne at anrette større Skade. I enkelte Haver saas Roser, hvis Blade var helt ædt

bort. Hvor anden Føde var fortæret, tog Larverne til Takke med Ribs og Jordbær.

Et tredje Besøg paa Øen fandt Sted i Dagene fra d. 16.—18. September. Det viste sig da, at der stadig var uhyre mange Larver, saaledes at det bliver nødvendigt at sætte kraftigt ind med Nedskæring af Larvernes Vinterreder og med Sprøjtning.

De Træer, der tidligere paa Sommeren havde været afløvede, havde nu sat nye Blade og saa normale ud. Beboerne havde i Sommerens Løb været meget medtagne af Ekzem frembragt af Larvernes Gift haar. Flere havde maattet søge Lægehjælp. — Ved Gennemgang af et større Antal Frugtplantager og Haver fordelt over Sydsjælland, det meste af Møn, Bogø og Nordfalster lykkedes det ikke at finde Larver af Guldhaler.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*). De fleste Indberetninger lyder paa svage eller betydningsløse Angreb, men der gives dog nogle Undtagelser. Fra Esbjerg skrives saaledes i Maj, at der synes at være usædvanlig mange Larver (*M. Sørensen*). Fra Fyn: »Angrebene har været slemme i mange Beplantninger, særlig hvor de fornødne Sprøjtninger ikke har været foretaget. Sprøjtning med Gesarol (1 pCt.) synes at have virket ret godt» (*R. Hansen*). Fra Gudme: »Mange Steder er anvendt Calciumarsenat før Blomstringen og i tæt Klynge med godt Resultat. Mange anvender Cryocid, idet de af bitter Erfaring er bange for at anvende Calciumarsenat» (*H. Møller*).

Pæregalmug (*Contarinia pyrivora*). Myggene begyndte ved Lyngby at klækkes d. 28. April. De kom frem i stort Antal, og det bemærkedes, at der var usædvanlig faa Snyltehveps i Glasene. Flertallet af Beretningerne i Juni meldte om Angreb, der var svage eller »som sædvanlig«. Der rapporteredes dog ogsaa en Del stærke Angreb.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). I Maj—Juni var Angrebene gennemgaaende af beskedent Omfang. I Slutningen af Juni ændredes denne Tilstand dog ofte, og i Sommerens Løb opformeredes Miderne meget stærkt, saaledes at Angrebene blev meget alvorlige. I August meldte alle Indberetninger om stærke Angreb, der i stor Udstrækning bevirkede, at Træerne stod med broncefarvede Blade, der ofte kastedes. Fra Svendborg skrives saaledes, at Angrebene var de alvorlig-

ste, der var set i mange Aar (*H. Larsen*). Angrebene fortsattes ind i September.

Mus og Mosegrise se Diverse.

Køkkenurter.

Tusindben se Diverse.

Oldenborrelarver se Diverse.

Gaasebiller se Diverse.

Knoporme se Diverse.

Løgfluen (*Hylemyia antiqua*). Fra Aarhuseggen skrives i Juni, at Angreb er almindelige, saa Toppen begynder at visne for tidligt, og Løgene raadner (*N. Gram*). Fra Himmerland: »Paa Skalotter og Zittauerløg i Have og Mark findes næsten altid Angreb af denne Larve. For Skalotternes Vedkommende synes det tydeligt, at frisk Læggemateriale er det bedste Middel mod Angreb« (*Th. Kristensen*).

Øresnudebiller (*Otiorrhynchus ligustici*). Ved Trørød optraadte disse store Biller i enormt Antal i et Jordbærstykke, hvor de gjorde betydelig Skade. De kom fra en tilstødende Lucerne-mark, hvor Larverne havde levet i Jorden.

Hindbærnsnudebiller (*Anthonomus rubi*). 9 Beretninger melder om ingen eller svage, 13 om stærke Angreb paa Jordbær. Gennemgaaende synes Billerne dog at have gjort mindre Skade end de nærmest foregaaende Aar, selv om den lokalt, og særlig i ældre Stykker, tog op til 75 pCt. af Blomsterne.

Prydplanter.

Narcisaal (*Tylenchus dipsaci*). Fra Fyn indsendtes en Prøve Narcisplanter, der var stærkt angrebet af Aal. Løgskællene var delvis mørkfarvede, og Blade og Blomster mere eller mindre forkrøblede. Aalene fandtes ikke blot i Løgene men ogsaa i de overjordiske Dele.

Ørentviste se Diverse.

Oldenborrelarver se Diverse.

Haarmyglarver se Diverse.

Mider (*Tarsonemus latus*). Fra et Gartneri ved Frederiksdal

indsendtes *Cissus antarcticus* med Angreb af disse meget smaa Mider, der har gjort sig bemærket ret ofte i de senere Aar. Først nu er vi kommet til Klarhed over, hvilken Art det drejer sig om.

Diverse.

Tusindben (*Julidae*). I Maj modtoges fra Øster Lindet Meddelelse om et alvorligt Angreb i Byg. Kærnerne og de underjordiske Dele blev begravet. Arealet maatte omsaas (*E. Boesen*). Ogsaa fra Stevns og flere andre Egne meldtes om Angreb i Byg. I Juni indløb en Del Beretninger om Angreb paa Bederoer. Fra Kalundborgegnen skrives saaledes: »Rødderne er tynde og svage som Følge af Angrebet. Vinden knækker dem let. Hele Nøgler af Tusindben er fundet ved Rødderne« (*Stanley Jørgensen*). Ved Vester Hassing saas Angreb paa Kartofler i en Have (*N. Engvang Hansen*). I Juli meldtes fra Aarhusegnen, at Skadedyrene havde ødelagt flere Hold Udsæd af Agurk, Rødbeder, Sølvbeder og Gulerod. Jorden var meget humusrig (*A. Diederich*).

Ørentviste (*Forficula auricularia*). I Juli skrives fra Jelling, at et stort Bed med Tagetes blev fuldstændig afribbet (*K. M. Hove*), og andre Steder gik det som sædvanlig ud over Georginer. Paa Falster begravedes Tobak, der var hængt til Tørring i et Skur.

Oldenborrer (*Melolontha vulgaris*). I Maj Maaned iagttoges mindre Oldenborresværme nogle Steder i Landet. Paa Roskildeegnen sværmede Billerne i meget ringe Antal d. 13. Maj, men ikke senere (*M. Greve*). Ret store Sværme saas ved Haslev (*S. R. Jensen*), og ved Sorø fløj Billerne i betydeligt Antal, men ikke i egentlige Sværme (*N. Flensted-Andersen*). I Sydsjælland bemærkedes kun enkelte Oldenborrer sidst i Maaneden (*P. Grøntved*). Fra Abed skrives om kraftig Sværmning d. 21. Maj (*E. Vestergaard*). Fra Jylland skrives kun, at O. viste sig i ringe Antal ved Trinderup Krat (Hobroegnen) sidst i Maaneden (*B. Jacobsen*).

Der foreligger talrige Indberetninger om Larveangreb af større eller mindre Skadevirkning. Angreb i Sønderjylland kan ogsaa skyldes Arten *M. hippocastani*. Allerede i Maj indløb Meddelelse om nogen Larveskade fra Sorø og Omegn, hvor det gik ud over saavel træagtige som urteagtige Planter (*E. Jen-*

sen) samt fra Borupegnen, hvor Larverne fandtes i Rug uden nogen større Skadevirkning. I flere Tilfælde har Fuglene pillet Larverne op — pletvis ca. 100 pCt. Renpilning (*C. M. Bundgaard*). I Juni klages der fra Sorø over Angreb i Jordbærestykker (*E. Jensen*). I Juli var Skaden særlig stor. Paa Borupegnen forekom saaledes stærke Angreb i Roemarkerne (*K. M. Nielsen*). Fra Sydsjælland skrives: »Flere Steder er Angreb almindelige, bl. a. ved Udby og Fæby. Jeg har set et Par Bederoemarker, hvor Størstedelen af Planterne stod med slappe, hængende Blade. Tog man en Plante op, laa der en Larve ved Roden, der var gnavet over« (*N. Stigsen*). Ved Kolding fandtes flere ondartede Angreb paa Cikorie (*O. Ruby*). Fra Haderslev: »Oldenborrelarver er meget ondartede i Aar. Mange Steder æder de Spidsen af Roerne, saa disse visner. I Kornmarkerne ædes Rødderne af Kornet, der gaar af Grøde og bliver nødmodent« (*Fr. Nielsen*). Ved Rødding, Jels og Gram er ogsaa iagttaget betydelige Angreb (*P. Rasmussen*). Fra Rødding skrives yderligere: »Meget ondartede Angreb navnlig i Bederoerne og i enkelte Bygmarker. Oldenborrelarverne er frygtelige Skadedyr, hvor de er paa Færde. Den anrettede Skade i Egnens Bederoemarker og Kornmarker beløber sig til store Summer. En Oldenborrestamme fløj her i 1942« (*E. Boesen*).

Svage Angreb rapporteredes fra Møn, Haarby, Haslev, Næstved og Grenaa. Fra Næstved skrives: »Spredte Angreb, men ikke særlig slemme for Tiden. Larver i alle Aldre findes, da Dyrene her paa Egnen har haft Flyveaar i de tre sidste Aar« (*M. E. Elling*). I August fandtes paa Frederiksborgegnen bare Pletter i Roemarkerne, der skyldtes Oldenborrelarver (*H. E. Jensen*). I Bederoer saas paa Roskildeegnen et stærkt Angreb af store Larver (*M. Greve*), og fra Sorø skrives, at der nu findes mange smaa Larver i Jorden (*N. Flensled-Andersen*). Fra Sydsjælland skrives om mange Angreb spredt i Omraadet. Det synes at være to Aar gamle Larver (*P. Grøntved*). Der skrives endvidere om Angreb fra Haderslev og Rødding samt Jels. I September rapporteredes Angreb i Holbæk Amt, navnlig i Haverne (*H. Nielsen*) og ved Borup (*K. M. Nielsen*) samt Steder i Sønderjylland. I Oktober skrives fra Vamdrup, at enkelte Cikoriemarker er meget stærkt medtaget, og at der er spredte Angreb i andre Afrøder. Nogle Meddelelser om Angreb i Rugmarkerne skyldes antagelig Forveksling med Gaasebillelarver.

Sct. Hans-Oldenborren (*Rhizotrogus solstitialis*) sværmede indtil Midten af Juli meget stærkt en Del Steder bl. a. i Nordsjælland og paa Roskildeegnen. I Ordrup fandtes i Efteraaret et stærkt Angreb i en Græsplæne. Larverne fandtes i stort Antal lige under Græstørven.

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*). I Juni saas større eller mindre Sværme en Del Steder baade i Jylland og paa Sjælland, men der forelaa kun faa Meddelelser om Angreb af Betydning. Fra Rougsø-Sønderhald Herreder skrives, at der er set ualmindelig mange Gaasebiller, men der er kun i faa Tilfælde bemærket nævneværdig Skade (*J. Nyholm*). Fra Kjær Herred: »Der er aldrig set Mage til Sværme, men ingen Skade er rapporteret« (*N. Engvang Hansen*). Ved Aalborg har Billerne angrebet Kløver og Rodfrugt (*J. Chr. Andersen-Lyngvad*). Sværme er endvidere set ved Skørping, Ulfborg, Grindsted, Skærbæk og Tønder. Ved Grenaa og Tønder gnavede Billerne paa Bederoer, ved Skærbæk gik det ud over et Jordbærestykke. Fra Fyn skrives om Sværme ved Faaborg (*E. Jørgensen*). Fra Holbækegnen meldes om meget alvorlige Angreb paa Æble og Jordbær (*H. Nielsen*). Ogsaa ved Rørvig anrettedes nogen Skade (*N. M. Nielsen*). Ved Sorø angreb Billerne Bederoer (*O. Møller-Larsen*).

Om Larveskade meldtes i September fra Sindal, hvor det gik ud over Græs og Rug (*H. Baltzer Nielsen*). I Oktober rapporteredes en Række Angreb i Rug, nemlig fra Birkerød, Ods herred, Aabenraa, Nr. Nebel, Rønde og Grenaa. Ved Nr. Nebel blev $\frac{3}{4}$ Td. Land af en Rugmark paa 3 Td. Land afædt (*M. Poulsen*). Larverne forveksles ikke sjældent med Oldenborrelarver.

Knoporme (*Agrotis tritici* og *A. segetum*). I Maj—Juni indløb 18 Beretninger om stærke Angreb af Hvedeuglens Larve (*A. tritici*). I 10 Tilfælde gik det ud over Tobak. Ellers forgreb Larverne sig paa Korn, Køkkenurter, Tomater m. m. De betydelige Angreb er fortrinsvis fundet i Jylland, kun enkelte paa Øerne.

Angreb af Ageruglens Larve (*A. segetum*) begyndte i Juli og fortsattes til ind i Oktober. I Juli forelaa 5 Beretninger om stærke og 10 om svage Angreb. Det gik ud over Kartoffler, Kaal, Roer, Gulerødder, Tobak, Cikorie, Chrysanthemum m. m.

I August gjorde Larverne sig særlig bemærket i Haverne. Fra Holbæk Amt skrives saaledes om et stærkt Angreb paa udplantet Hovedsalat (*H. Nielsen*). Fra Slagelse skrives, at Larverne angreb Stedmoderbede og Chrysanthemum (*A. Sauer*). Paa Sydfyn gik det ud over Stedmoder, Nelliker, Primula m. m. (*Chr. Greve*). I September—Oktober fandtes mange stærke Angreb paa Havebrugsafgrøder og Kartoffler, sjældnere i Roemarkerne.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Fra Sorø skrives i April om et stærkt Angreb i Jordbær udplantet i August 1943 (*E. Jensen*). Endvidere rapporteredes Angreb i Kartoffler og Vaarsæd. Af de 45 Beretninger, der kom ind i Maj, meldte de 41 om stærke, ofte særdeles ondartede Angreb, særlig i Byg, men ogsaa i Roer, Gul Sennep etc. Fra Roskilde skrives: »Der er sjældent set saa mange og saa ondartede Angreb som i Aar« (*K. M. Nielsen*). Fra Sorø: »Mange og ondartede Angreb findes overalt. I en Bedemark kom Bestanden meget uensartet op. Ved Eftersyn fandtes en Del af Roefrøet udhulet, og ved Frøene fandtes en Del Smælderlarver. Der kan ikke være Tvivl om, at det er disse, der har udhulet Frøene« (*O. Møller Larsen*). Yderligere Klager over Angreb indløb i Juni. Paa Bornholm gik det særligt ud over sent saae Runkelroer (*Chr. Christensen*). Ved Skrøbelev angreb Larverne Tobak. Af 10.000 Planter maatte 1200 omsaas (*A. Rasmussen*). Ogsaa paa Ærø blev Tobak angrebet (*J. Rindom*). Fra Fakse skrives i Oktober, at Rug efter Rajgræsfrø blev stærkt angrebet (*B. Munch*). Paa Asnæs fandtes svagere Angreb i Rug (*N. M. Nielsen*).

Stankelben (*Tipula paludosa*). Disse Skadedyr havde et udpræget Hærgningsaar. De første Rapporter indløb i April og var alle fra Jylland. Her var konstateret 7 stærke og 3 svage Angreb, fortrinsvis i Vaarsæd. I Maj indløb der 42 Beretninger om stærke Angreb, heraf forekom de 35 i Jylland, 3 paa Fyn, 2 paa Sjælland, 1 paa Lolland-Falster og 1 paa Bornholm. 16 Beretninger melder om svage Angreb. Skaden er særlig anrettet i Vaarsæd, men det er ogsaa gaaet ud over Græs, Roer, Kaal, Lupin, Hamp og Hør. I mange Tilfælde er der anrettet alvorlig Skade paa Tobak, ligesom der er fundet Angreb i unge Pilekulturer. Giftklid med Calciumarsenat er anvendt i betydelig Udstrækning, men Dommen over Virkningen er ofte mindre

gunstig, dog antydes det jævnlig, at den lave Natterperatur kan have en Del af Skylden. Der vælges i Flæng nogle Indberetninger. Fra Toflund: »Meget alvorlige Angreb, der sandsynligvis kan tilbageføres til den rigelige Græsvækst i Efteraaret. Udstrøning af Giftklid svigter i nogle Tilfælde. Grunden har været den lave Natterperatur« (*M. Hansen*). Fra Graasten: »Vi har ikke i mange Aar haft tilsvarende Angreb. Overvejende i Grønjordshavren. Kulden i Maj hindrede den helt gode Virkning af Giftklid« (*M. Nissen*). Fra Rødding: »Mange lave Arealer raserede. Det gaar ud over praktisk talt alle Kulturplanter, ogsaa Hør, der tilsyneladende yndes i særlig Grad. Bekæmpelse med Calciumarsenat og Klid er ikke saa effektiv, som naar der anvendes Schweinfurtergrønt« (*E. Boesen*). Fra Varde: »Angrebet meget udbredt og ondartet hele Maj igennem, navnlig i Korn, men ogsaa i Roer; Giftklid har ikke altid haft tilstrækkelig Virkning« (*A. Pedersen*). Fra Bogense: »Et ret stærkt Angreb i Tobak, endda efter at Arealet havde været tilplantet to Gange. Tilførsel af Giftklid hjalp« (*J. Hansen*). Om kraftige Angreb i Pilekulturer skrives fra Nykøbing Sj. (*H. Hansen*) og Langeskov (*H. Mose Hansen*). Her hjalp Giftklid kun lidt.

De stærke Angreb fortsattes indtil Midten af Juni. Fra Brande skrives: »Angrebene paa Korn har været meget ondartede i Aar og fortsattes til langt ind i Juni« (*P. Trosborg*). Fra Grenaa: »Enkelte Angreb i Korn og Græs, men navnlig i Hamp og Hør saaet i Grønjord« (*A. Larsen-Ledet*). Fra Hobro: »Larverne har været slemme i Engene, i et Tilfælde aad de en Hampemark helt af. Hampen var kommet godt op, men lige paa en Dag var den rømmet med Undtagelse af en Forager, hvor Jorden var fast. Det var gjort saa totalt, at der blev saaet Kaalroer i Stykket umiddelbart efter, og det blev end ikke rørt med en Harve først, for der var hverken Ukrudt eller andet tilbage« (*F. Bek Pedersen*). Fra Skærbæk: »Angrebene kulminerede omkring d. 1. Juni og var uhyggelig voldsomme. I saavel Oliehør som Spindhør har det været vanskeligt at faa nogen Virkning af Calciumarsenat, selv om Vejrforholdene har været endog meget gunstige. Bedre Virkning i andre Afgrøder« (*A. Buchreitz*). Fra Malling: »En Tobaksmark paa 5 Td. Land fuldstændig ødelagt (Omplantning). Forfrugt fleraarigt Græs« (*S. E. Bertelsen*). Fra Roskildeegnen: »Et stærkt

Angreb forekom i Bederoer, hvor der forud var Sneglebælg iblandt Græs til Grøngødning« (*M. Greve*).

Larverne af næste Generation gjorde sig bemærket ved Varde i Oktober: »Angreb ret kraftigt paa ca. $\frac{1}{2}$ Td. Land Hvede. Ogsaa Angreb i en anden Mark paa samme Ejendom. I det ene Tilfælde var Forfrugten Hvidkløverfrø (med en Del Græs), i det andet Græsmark« (*A. Pedersen*).

Haarmyglarver (*Bibionidae*). Fra Korkendrup paa Fyn skrives i April, at Larverne (*Bibio*) efter nogle Aars Pause igen er optraadt nogle Steder i Byg efter Roer (*A. Jørgensen*). Et ret alvorligt Angreb fandtes paa Endelave i den Del af en Bygmark, hvor Staldgødning til Roerne i 1943 var udkørt i Maj (*A. Nielsen*). For første Gang saas et lignende Angreb ved Skel-skør (*H. Wraae-Jensen*). I Maj indløb yderligere Meddelelser om Angreb i Byg fra Sydsjælland, Gørlev, Faarevejle og Skærbæk. Fra Gørlev skrives, at der endnu d. 11. Maj var dobbelt saa mange Larver som Pupper i Jorden. Senere i Maaneden begyndte Myggene at sværme kraftigt (*Stanley Jørgensen*). Larver af Arten *Bibio ferruginatus* angreb Cyclamenknolde i et Gartneri paa Sjælland, og Larverne af *Dilophus vulgaris* forekom i Korn efter Grønjord ved Bramminge (*K. Jakobsen*).

Snegle (*Agriolimax agrestis*). I Maj Maaned meldtes om Angreb i Vinter- og Vaarsæd, unge Roer m. m. I Juni skrives fra Maribo, at Sneglene har været ondartede i udplantet Kaal. Efterplantning af 50 pCt. eller mere var ikke ualmindelig. »Pecotot« viste god Virkning (*G. Jensen*). Fra andre Lokalteter meldtes om Skader i Bede, Lucerne og Køkkenurter. Fra Graasten skrives, at Sneglene angreb to Tobaksmarker alvorligt. I den ene maatte 4000 af 10000 Planter omplantes, i den anden 6000 af 12000. »Pecotot« anvendtes med god Virkning, men det vaskedes hurtigt bort af Regnen (*M. Nissen*). Om stærke Angreb paa Tobak meldtes endvidere fra Ebberup, Gisselfeld og Skrøbelev. I Oktober forelaa talrige Indberetninger om Angreb, særlig i Rug. Ved Horsens opnaaede man yderst godt Resultat med Udstrøning af en Blanding af Kainit og Blaasten (20:1). Der anvendtes 350 kg pr. ha, og Sneglene døde i Løbet af fåa Dage (*J. Christensen*). Paa Vardeegnen dræbte man 90 pCt. af Sneglene ved Sprøjtning med Blaasten (3 pCt.) (*A. Pedersen*). Paa Stevns blev 7 Td. Land Turnipsfrø totalt ødelagt (*K. Iversen*). Fra Aarhuseggen skrives, at der i en Kaal-

roemark paa 5 Td. Land fandtes Gnav paa Rodens overjordiske Del paa næsten alle Planterne (*A. Diederich*). Paa Røndeegnen var der Angreb paa Vintersæd samt paa Kaal i Gartnerier (*Chr. Nørgaard Pedersen*).

Fugle. Paa Slagelseegnen var Graaspurve (*Passer domesticus*) slemme ved Frugtbuskene i April, navnlig Ribs stod mange Steder uden Knopper (*Agnes Værløse*). Alliker (*Corvus monedula*) raserede i Juli et Areal paa 300—400 m² i en Bygmark paa Mors. I smaa Kornmarker med gode Læforhold gjorde Spurvene ofte stor Skade i Yderkanterne (*Engelhart Jensen*).

Mosegrise (*Arvicola amphibius*). Fra Ringsted skrives i April, at Mosegrise ligesom Musene optraadte i stort Tal i Frugtplantagerne og gjorde Skade. Ogsaa fra Holbæk Amt, Holstebro m. m. forelaa Meddelelser om Angreb paa Frugttræer.

Markmus (*Arvicola agrestis*). Fra Aarhus skrives i April: »Musene har Vinteren igennem fortsat Ødelæggelserne i Vintersædsmarker, Lucernemarker og Græsmarker. Skaden er mange Steder af alvorlig Karakter. Mus er absolut det værste Skadedyr her paa Egnen i Aar« (*J. Pedersen*). Fra Ringstedegnen skrives om stor Skade i Vintersæd, Frøgræsmarker og Kløverfrømarker (*C. M. Bundgaard*). Ogsaa fra Toftlund, Kolding, Vestfyn m. m. meldes om alvorlige Angreb. Lucerneknopper synes Musene særlig at holde af. Ogsaa i Haverne har Musene gjort sig ufordelagtigt bemærket ved Barkgnav paa Frugttræer. Paa Virumgaard fandtes i Maj pletvis Angreb i Lucerne. To Gange Udlægning af Ratin hemmede Angrebet.

I Juli skrives fra Lucerneundersøgelserne i Jylland: »Museplagen har i Foraaret været meget slem, navnlig i Østjylland. I to Marker var $\frac{2}{3}$ af Bestanden gnavet bort i April Maaned, og i mange andre Marker var Angrebet meget alvorligt. Markmusen maa absolut betragtes som Lucernens værste Fjende. Der er dog meget, der tyder paa, at de fleste Mus er forsvundet igen. Gnavet paa Lucernen ses nu sjældnere, og Hullerne synes ikke at være beboet« (*H. Møller Nielsen*). I de følgende Maaneder indløb ingen Beretninger om Angreb.

8. Fortegnelse over nye Angreb.

Svampeangreb. (Ved *Anna Weber*).

Gloeodes pomigena COLBY. Paa flere Hold Æbler er fundet et Angreb, som ganske ligner det Angreb af *Gloeodes pomigena*, som WORMALD beskriver og afbilder i »Diseases of Fruits and Hops« 1939. Disse saakaldte »Sodpletter« ses som graa eller brune, næsten sorte Pletter paa Æblernes Overhud; det ser ud, som om man havde taget paa Æblerne med sodede Fingre. I en Lup ses det, at Pletterne bestaar af mange smaa Prikker, disse kan dog mangle, og Pletten bestaa af en fin Belægning af grønlig Svampehyfer.

Da der ikke i den for os tilgængelige Litteratur findes nogen nærmere Beskrivelse af selve Svampen, har Bestemmelsen i Hovedsagen maattet hvile paa det makroskopiske Billede, der synes at være meget karakteristisk, men som dog ligner »Branddug« meget, og som sikkert ofte er blevet forvekslet hermed.

Der er næppe Tvivl om, at »Sodpletter« tidligere har været til Stede her i Landet, men Pletterne er blot blevet regnet for at være foraarsaget af »Branddugsvampe«. Disse kommer som bekendt kun, hvor der er Bladlusekskrementer, medens »Sodpletter« kan komme, uden at der er Bladlus paa Planterne, og de kommer særlig i vaade Somre og paa beskyttede Æbler.

WORMALD regner med, at de almindelige Sommersprøjtninger med Bordeauxvædske og Svovlkalk kan holde Svampen nede, hvis Forholdene ikke er for gode for den.

Brand (*Tubercinia gladioli* (REQ.) LIRO) fandtes i Januar paa stærkt raadne Gladiolusknolde fra Vraa.

Denne Svamp er allerede i Februar 1939 fundet paa dansk-avlede Gladiolusknolde, men ved en Fejltagelse blev dette ikke nævnt i »Plantesygdomme i Danmark« 1939. I ingen af Tilfældene har det været muligt at afgøre, hvor stor Andel denne Svamp har haft i Knoldenes Forraadelse.

Physalospora sp. I en Haveforening visnede mange Skudspidser paa Ligusterhækkene, men desværre blev disse klipet, inden vi fik Underretning om Angrebet, saa vi fik kun nogle faa syge Skud til Undersøgelse. Paa disse fandtes ca. 10—15 cm fra Toppen en aflang brun, et Par cm lang Plet. I denne fandtes en *Physalospora*. Der synes ikke tidligere at

være fundet nogen *Physalospora* paa *Ligustrum*. En nærmere Undersøgelse med Infektionsforsøg m. m. er endnu ikke blevet gennemført.

Følgende nye Angreb er konstateret af *Paul Neergaard* og offentliggjort i Aarsberetningen for J. E. Ohlsens Enkes plante-patologiske Laboratorium 1943—44:

Alternaria circinans (BERK. & CURT.) BOLLE paa uspiret Frø af Strandkaal (*Crambe maritima*).

Alternaria matthiolae NEERG. paa uspiret Frø af *Iberis amara* og *I. umbellata*.

Alternaria senecionis NEERG. paa uspiret Frø og rodbrand-angrebne Kimplanter og Blade af *Senecio cruentus*.

Alternaria zinniae PAPE paa uspiret Frø af *Callistephus chinensis* og *Senecio cruentus*.

Peronospora mesembryanthemi VERWOERD paa *Mesembryanthemum* sp.

Skadedyr. (Ved *Prosper Bovien*).

Bladaal (*Aphelenchus ritzema bosi*) angreb Tobak, se Side 53.

Jordloppelarver (*Chaetocnema aridula*) angreb Alm. Rajgræs, se Side 45.

9. Manganrationeringen 1944.

Ved Ernst Gram.

Det aarlige Forbrug af Mangansulfat før Krigen regnedes (ifølge Firmaernes Opgørelser) til 185.000 kg. Paa Statens Beredskabslagre fandtes ved Begyndelsen af Aaret 1944 59.500 kg, hvorfor der kun kunde blive 15—20 kg pr. ha mod den hidtil som Regel anvendte Mængde af 50 kg pr. ha.

Efter Forhandlinger i Landbrugsministeriet blev der paa Grundlag af Erfaringerne fra Gødningsnævnets Virksomhed 6. Maj udsendt en Bekendtgørelse om, at Salg blev gjort afhængig af Indkøbstilladelse, der blev udstedt af Statens plante-patologiske Forsøg efter en Erklæring af en Planteavlskonsulent eller efter Dokumentation af Mangantal. I Praksis skete Ansøgningerne paa trykte Brevkort, der stilledes til Raadighed for Konsulenterne.

Mangansulfat blev solgt gennem de sædvanlige Leverandører; for at fremme Ekspeditionen blev Kopier af Indkøbs-

tilladelserne (der blev udstedt samme Dag, som Ansøgning forelaa) sendt til Grossisterne. Mangansulfatet kunde ifølge foretagne Slikprøveundersøgelser være hos Forbrugeren 3 Dage efter, at Indkøbstilladelsen var skrevet, men i mange Tilfælde var der Forsinkelser det ene eller det andet Sted.

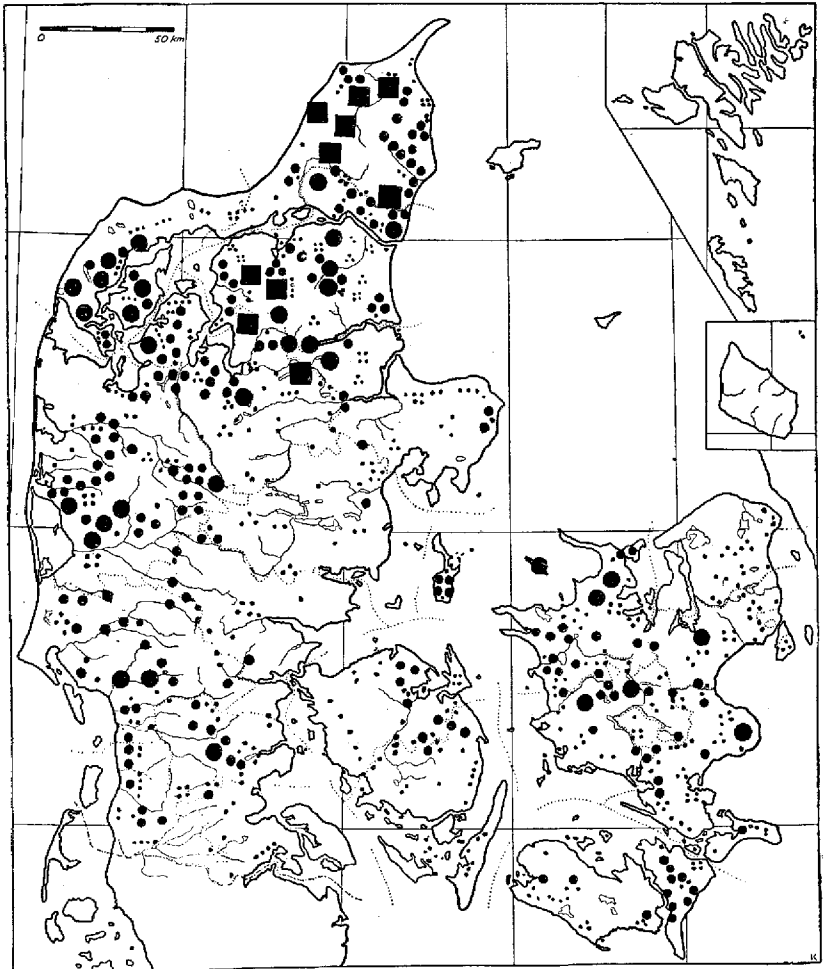
Aarets Angreb af Lyspletsyge blev desværre usædvanlig stærke, dette skyldes formentlig, dels en langvarig Foraars-tørke, dels den meget begrænsede Adgang til Svovlsur Ammoniak. Konsulenterne fik derfor et meget stort Arbejde — og til Dels et utaknemligt Arbejde — idet Lagrene var tømt den 9. Juni. Der blev andraget om Mangan til ialt 6457 ha, hvilket med 50 kg pr. ha vil svare til 323 Tons, mod normalt 185 Tons; skulde den foreliggende Mængde have været afpasset til det usædvanlige Begær, var Rationen kun blevet 9 kg pr. ha.

Som det ses af nedenstaaende Tabel blev det nordlige Jylland, hvorfra Rekvisitionerne kom i særlig stort Tal ved Periodens Slutning, forholdsvis daarligst forsynet; hvis Mangansulfatet var blevet solgt uden Rationering, vilde — regnet efter 50 kg pr. ha — Mangansulfatet have været udsolgt inden 23. Maj.

Det kan derfor skønnes, at der ved Rationeringen efter 23. Maj er sikret Mangansulfat til 800 nordjydske Avlere. Ved Nordjylland forstaas her alle Lokalteter liggende Nord for en Linie Øst—Vest gennem Viborg.

Tidsrum	Antal Ansøgninger.			
	Øerne	S. Jylland	N. Jylland	Hele Landet
9.—13. Maj ...	83	21	9	113
14.—18. — ...	98	57	16	171
19.—23. — ...	79	45	73	197
24.—29. — ...	79	51	105	235
30. Maj—3. Juni	70	96	223	389
5. — —9. —	111	132	477	720
Efter 9. —	147	264	1091	1502

Da der viste sig at ligge Smaabeholdninger fra tidligere Aar i Detailforretningerne, blev, efter at Statens Lager var tømt, Mangansulfat givet fri fra 14. Juni (dog med Fortrinsret for dem, der havde faaet Indkøbstilladelse) for at faa ogsaa de sidste Rester udnyttede.

Fordelingen af Ansøgninger om Mangansulfat 1944

■	100 Ansøgninger om Tildeling			
●	25	—	—	—
●	5	—	—	—
●	1	—	—	—

English Summary.

Plant Diseases and Pests in Denmark 1944.

Physiogene diseases. (*Hans R. Hansen, Anna Weber*).

Hail-showers in June destroyed in some places oats, mustard and other plants.

Lightning in July is supposed to have damaged oats, mangolds and potatoes in several fields, round spots with ruined plants indicated where lightning stroke the ground.

Grey Leaf (manganese deficiency) was reported on rye early in March, in many fields in Jutland diseased plants were unable to resist the frost during winter time and early spring. Attacks were common, but generally weak. On oats and barley the disease appeared to be more common and severe than usual because the farmers were forced to use nitrate of calcium instead of sulphate of ammonia; the demand for sulphate of manganese was very great, and the scanty supplies of this remedy were soon exhausted. Oats and barley suffered heavily from this disease, which was frequently seen during May and June. The disease was reported on white mustard in June, it appeared as fairly big blotches, which were sunk in the leaves.

White Tip (copper deficiency). A good many attacks were reported in Jutland, heavy attacks seem to have been rare.

Heart Rot (boron deficiency). Only few light attacks were reported on mangolds and beets. In addition boron deficiency was reported on lucerne at several places in Jutland, the attacks were light.

Potash deficiency seems to have been fairly common, especially in barley, although the disease sometimes was hardly distinguishable from blotches caused by cold. Clover and lucerne also suffered from this disease.

Virus diseases. (*Hans R. Hansen, Anna Weber*).

Mosaic (*Beta Virus 2*) was rather common in mangolds for seed, and the attacks were much more severe than usual.

Virus Yellows (*Beta Virus 4*), common in some places on ordinary mangolds and beets but not severe.

Mosaic on swedes was reported at few places only, most of the attacks were slight.

Leaf-roll (*Solanum Virus 14*) and different mosaic diseases were common in many potato-fields, sometimes very heavy attacks were reported.

Mosaic (*Allium Virus 1*) was reported very common on shallots; an inspection has been started among growers, and it is hoped to secure seed shallots free from mosaic.

Fungus diseases. (Hans R. Hansen, Anna Weber).

Cereals and Grasses.

The counting of cereal diseases, which has been carried out each year since 1937, has been continued in different parts of the country. The frequency of the following diseases has been estimated: Bunt (*Tilletia caries*), Stripe Smut (*Urocystis occulta*), Loose Smut (*Ustilago nuda*) & (*Ustilago avenae*), Covered Smut (*Ustilago hordei*) & (*Ustilago kolleri*) and Leaf Stripe (*Helminthosporium gramineum*). The figures will be found in the table page 28.

Net Blotch (*Helminthosporium teres*), only a few heavy attacks reported in barley.

Black Rust (*Puccinia graminis*) reported in rye in one place only.

Brown Rust (*Puccinia hordei*) was observed in a sample of barley.

Yellow Rust (*Puccinia glumarum*), in few places on wheat and barley; attacks light.

Crown Rust (*Puccinia lolii*), slight on oats, from 2 localities.

Eyepot Lodging (*Cercospora herpotrichoides*) very heavy and very common in wheat; during July the disease was reported in 54 records out of a total of 78. Similar heavy outbreaks of this diseases have not been reported from this country since the year 1927. The attacks were noticed at the beginning of July, and before the middle of this month lodging was common and severe in a very great number of fields; losses were considerable. Barley was also attacked, but to a much lesser extent.

Whiteheads (*Ophiobolus graminis*), weak but common in wheat in some districts; nine severe attacks reported. The disease was also found in barley.

Ergot (*Claviceps purpurea*), very common in rye in some parts of the country; sclerotia were in several cases found in more than one fourth of the ears.

Ear Blight (*Fusarium sp.*) was fairly rare.

Ascochyta graminicola, heavy attacks were found on leaves of rye early in April; in Sealand 2 fields were reported ploughed and resown with barley.

Leaf Blotch (*Rhynchosporium secalis*), reported on rye in May and later in July on barley; attacks were rare and light.

Ustilago bromivora, only one case reported on *Bromus arvensis*.

Clovers, lucerne, beans, peas etc.

Rot (*Sclerotinia trifoliorum*), heavy in red clover for seed in many districts; a percentage of 80 diseased plants was not uncommon, and sometimes all plants were destroyed during spring-

time. Sweet clover (*Melilotus*) suffered heavily under the attacks, and in May and June many fields were completely ruined. Attacks in the autumn on red clover in ordinary grass-fields were light and not very common; the disease was reported in 16 districts out of 45.

Scorch (*Kabatiella caulivora*) was noticed in a field of red clover for seed, nearly all plants were attacked and unable to produce seed.

Stemphylium sarciniforme was found in June on the leaves of red clover. The fungus caused brown spots on the leaves, which very much resembled spots caused by potash deficiency, only the former were scattered all over the leaves, which soon withered and turned black. Later in July the disease was noticed on lucerne.

Leaf Spot (*Pseudopeziza medicaginis*) was reported severe on lucerne in Lolland; in the first-cut crop sometimes one third of the stalks were without leaves.

Black Stem (*Ascochyta medicaginis*), in some districts fairly common in lucerne, but not severe; although the disease appeared in the aftermath, the plants did not suffer very much.

Crown Wart (*Urophlyctis alfalfae*) was reported on lucerne from two localities in Jutland.

Verticillium Wilt (*Verticillium albo-atrum*), very heavy attacks on lucerne was found in some lucerne fields on Sealand and Lolland; the roots were ruined, and consequently some fields were re-ploughed.

Mangolds and beets.

Black Leg (*Pythium, Phoma* etc.), very common but not severe.

Downy Mildew (*Peronospora Schachtii*). Reported severe in many fields in Lolland and Sealand.

Rust (*Uromyces betae*), found early in April on leaves of mangolds, which had been stored in pits.

Violet Root Rot (*Helicobasidium purpureum*). Very heavy attacks found on a farm in Sealand; for the last three years it has been impossible to grow mangolds and beets on account of this disease.

Swedes, turnips, cabbage etc.

Black Leg (*Pythium*), not uncommon on swedes; a few heavy attacks, particularly in the eastern parts of Jutland.

Club Root (*Plasmodiophora brassicae*). Not seldom in swedes, attacks rather weak, although severe where no precautions had been taken against the disease.

Downy Mildew (*Peronospora parasitica*), 2 attacks reported on cauliflower.

Leaf Spot (*Alternaria brassicae*). Fairly common on most

cruciferous plants for seed, in some districts radish for seed was entirely destroyed.

Mildew (*Erysiphe polygoni*) common on swedes, but light.

Grey Mould (*Botrytis cinerea*), 2 attacks reported in cabbage for seed.

Potatoes.

Blight (*Phytophthora infestans*). Attacks rather light and not common in all parts of the country. Close to the middle of August the disease ceased to spread, probably on account of a heavy drought during most of this month, the rainfall for the whole country amounted to 28 mm as compared with a standard rainfall of 81 mm for the said month. Later in September the attacks recommenced, but they were still light, although a few heavy ones were noticed in some parts of Jutland. Blight was common on the tubers and spread in pits, especially where the tubers were stored under wet conditions. *Alternaria solani* was common on early varieties and in some parts of Northern Jutland the attacks were severe.

Black Scurf and Stem Canker (*Corticium solani*) was undoubtedly more common than usual. At several places in Jutland this disease destroyed more than one third of the sprouts.

Common Scab (*Actinomyces scabies*) was fairly common but light.

Wart Disease (*Synchytrium endobioticum*) was discovered in 18 new municipalities.

Cercospora concors on leaves, only one attack reported.

Black Leg (*Bacillus phytophthorus*), common at several places in Jutland, the percentage of diseased plants varied from 1—3 to 6—8.

Soft wet rot caused by bacteria was rather common and light.

Flax, hemp, poppy etc.

Seedling Blight (*Colletotrichum lini*), at some places uncommon and light in flax at other places heavy attacks early in July.

Rust (*Melampsora lini*) common and heavy in flax in several districts.

Grey Mould (*Botrytis cinerea*) 4 attacks reported on hemp.

Peronospora arborescens was seen on the leaves of oriental poppy at two places.

Fruits.

Blossom Wilt and Spur Canker (*Monilia laxa* & *Monilia laxa f. mali*) were reported very severe in cherries and apples, in cherries a percentage of 50 diseased shoots was not uncommon.

Scab (*Venturia inaequalis*) unusually severe on apples; since spraying became general in Denmark, severe attacks like these have not been reported. *Venturia pirina*, severe attacks on pears, although not in the same degree as apple scab.

Brown Rot (*Monilia fructigena*) early found its way through wounds caused by scab on apples and pears, which was also the case in apple fruits injured by the Codling Moth (*Carpocapsa pomonella*).

Scab (*Venturia cerasi*) rather severe, although less severe than scab on apples.

Rust (*Gymnosporangium sabinae*) was reported from unusually many districts.

Gloeosporium perennans, wounds like those caused by Canker was seen round the buds of apple trees, which were heavily fertilized.

Spray injury was common on apple trees, particularly on trees weakened by the hard winter frost in former years, and also on trees which had been flowering abundantly. Many leaves were weakened by attacks of Scab and Red Spider, and consequently showed great sensibility for sprayings. The general impression was that spray injury was of small importance in relation to the benefit by spraying.

Vegetables.

Anthraxnose (*Colletotrichum oligochaetum*) was again seen on cucumber in Funen, and at two new localities in Jutland.

Downy Mildew (*Peronospora destructor*) was reported very common in onions and shallots; the disease has been taken care of by joint voluntary inspection of seed shallots among growers in Jutland.

New attacks.

Gloeodes pomigena COLBY is found on apples.

Tubercinia gladioli (REQ.) LIRO is found on corms of *Gladiolus*.

Physalospora sp. has attacked young branches of *Ligustrum*.

Other new attacks are listed on page 67.

Animal pests. (*Prosper Bovien*).

Leaf blotches on tobacco were found to be due to attack by nematodes (*Aphelenchoides ritzema bosi*). Tobacco leaves which hung in a shed for drying were gnawed by earwigs (*Forficula auricularia*).

On carrots in Jutland the attacks by *Trioxa apicalis* were unusually severe.

Aphids appeared abundantly on fruit trees throughout summer and autumn, and as only very small quantities of nicotine were available, it was difficult to keep down the attacks. The woolly aphid (*Schizoneura lanigera*) has recovered from the depression caused by the severe winters, and is now spreading rapidly again.

Larvae of *Phyllopertha horticola* were found in great numbers in rye fields in the autumn. Flea beetles (*Chaetocnema aridula*) attacked young grass plants (*Lolium perenne*) in the month of May. The larvae were found inside the shoots. The beetles appeared in the first days of July.

The gooseberry sawfly (*Pteronus ribesii*) did extraordinarily great damage to gooseberries and (especially the 2nd brood) to red currants. Spraying with natural cryolite (1 %) as well as Gesarol proved very effective.

Pieris brassicae and *P. rapae* were abundant on crucifers, and caterpillars were also found on Tropaeolum. The caterpillars of *P. rapae* were seen on Reseda too.

The brown-tail moth (*Euproctis chrysorrhoea*) has recently become a serious pest on fruit trees and other deciduous trees on a small island south-east of Sealand. The inhabitants often suffer from excema caused by the hairs of the caterpillars.

Leather jackets (*Tipula paludosa*) were exceedingly destructive to cereals, grass, root crops, hemp, flax, tobacco etc.

The gall midge (*Jaapiella medicaginis*) caused deformation of the leaves of lucerne and has become of considerable importance.

The mangel fly (*Pegomyia hyoscyami*) which has been abundant since 1940 caused much damage to young beets, but as the 2nd and 3rd generations were scarce, the consequences became less severe than originally feared.

Cissus antarctica is often infested by the mite *Tarsonemus latus*, which seems difficult to control.

Fruit trees suffered highly from attacks by Red Spider (*Paratetranychus pilosus*). The lack of mineral oil for spraying was severely felt.

New pests are listed on page 68.